

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Ref.: 261MVP25061500001

A LA MESA DE LA COMISSIÓ D'INVESTIGACIÓ SOBRE EL FRAU I L'EVASIÓ FISCALS I LES PRÀCTIQUES DE COR- RUPCIÓ POLÍTICA

Dolors Camats i Luis, portaveu, Marc Vidal i Pou, diputat, Joan Mena Arca, portaveu adjunt del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, membres de la Comissió d'Investigació sobre el Frau i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política, presenten, d'acord amb el que estableix l'article 58.6 del Reglament del Parlament, les propostes de conclusions següents per tal que, una vegada debatudes a la Comissió d'Investigació sobre el Frau i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política, siguin incloses en el dictamen que ha d'ésser debatut pel Ple del Parlament.

1. CONCLUSIONS

ÍNDEX:

1. Introducció

- 1.1. Sobre la creació de la comissió i el paper dels mitjans de comunicació
- 1.2. Sobre l'abast de la comissió
- 1.3. Sobre l'objectiu de la comissió en relació a la legalitat i a l'ètica.
- 1.4. Sobre els mecanismes de les comissions d'investigació i la seva funcionalitat.
- 1.5. Descripció d'algunes constatacions amb caràcter general.

2. Conceptes i dades

- 2.1. El frau fiscal, l'evasió i elusió fiscals i la corrupció política
- 2.2. Frau fiscal a Catalunya
- 2.3. Corrupció política i democràcia
- 2.4. L'ètica en les relacions polítiques i el món dels negocis.
- 2.5. La falta de regulació que permet el frau i l'acció lobbista

3. Conclusions a partir dels testimonis i els documents

- 3.1. Conclusions relacionades amb el frau
 - 3.1.1. Conclusions sobre conductes observades
 - 3.1.2. Conclusions sobre entorns observats

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

- 3.1.3. Conclusions sobre el sistema
- 3.2. Conclusions relacionades amb la corrupció i amb l'ètica política
- 3.3. Conclusions amb caràcter general en relació als casos vistos a la comissió
 - 3.3.1. Sobre la confessió de l'expresident Pujol
 - 3.3.2. Sobre els diners provinents de Banca Catalana
 - 3.3.3. Sobre les relacions dels fills Pujol-Ferrusola amb el món dels negocis.
 - 3.3.4. Sobre el coneixement de les activitats econòmiques dels fills Pujol-Ferrusola per part dels alts càrrecs de la Generalitat.
 - 3.3.5. Sobre les relacions entre les empreses i les administracions públiques.
- 4. Anàlisi de casos sobre les relacions entre el món dels negocis i les administracions públiques que abonen les sospites de corrupció.**
 - 4.1. L'actitud del "pujolisme" envers la corrupció.
 - 4.2. Relació de casos.
 - 4.3. Les intervencions parlamentàries en relació a aquests casos
 - 4.4. El control de la informació i el periodisme d'investigació.
 - 4.5. Relats sobre el "pujolisme"
 - 4.6. L'informe sobre la gestió dels governs sota la presidència de Jordi Pujol.
 - 4.6.1. Règim de subvencions
 - 4.6.2. Contractes dels alts directius d'agències i empreses públiques
 - 4.6.3. Sector públic de salut
 - 4.6.4. Contractes d'assistència tècnica i consultoria
 - 4.6.5. T-Systems
 - 4.6.6. El grup de treball sobre bon govern i transparència administrativa.
- 5. Recomanacions i propostes d'actuació**
 - 5.1. En relació a la pròpia comissió
 - 5.2. En relació al "cas Pujol"
 - 5.3. En relació a les actituds col·lectives front a la corrupció
 - 5.4. En relació al paper del sistema judicial
 - 5.5. En relació al bon govern i la transparència administrativa.
 - 5.6. En relació a la contractació administrativa
 - 5.7. En relació a la prevenció del conflicte d'interessos
 - 5.8. En relació al finançament dels partits polítics
 - 5.9. En relació al rendiment de comptes i l'assumpció de responsabilitats.
 - 5.10. En relació a la lluita contra l'evasió fiscal i la corrupció política.
- 6. Annexos**

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

6.1. Relats sobre el "pujolisme"

6.2. Activitat parlamentària sobre els casos de corrupció

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

1. Introducció

1.1. Sobre la creació de la comissió i el paper dels mitjans de comunicació

La comissió d'investigació sobre el frau i evasió fiscals i les pràctiques de corrupció política apareix com una demanda de diferents grups polítics com a conseqüència de la confessió de l'expresident Pujol sobre els diners que la seva família ha tingut a Andorra durant més de trenta anys. Finalment, tots els grups de la cambra decideixen posar-la en marxa.

El fet insòlit de la mateixa confessió i la trajectòria pública del personatge confereixen als treballs d'aquesta comissió unes característiques específiques que transcendeixen la simple tasca parlamentària i la converteixen en un fet mediàtic inèdit fins el moment. Aquesta mediatització dels treballs de la comissió ha comportat sovint retrets i opinions contrastades en l'opinió pública sobre la validesa o l'ús de la tasca desenvolupada, però al mateix temps ha aportat un plus de coneixement públic dels fets descrits per les persones compareixents. Això ha ajudat a aconseguir un dels objectius que el grup d'ICV-EUiA es plantejava en aquesta comissió: **el contrast entre la versió oficial de determinades actuacions polítiques durant els anys d'autogovern a Catalunya i el relat d'un bon nombre de persones que consideren que, des dels inicis, es van assentar les bases per la construcció d'unes relacions de connivència entre determinats sectors del poder polític i del poder econòmic. Aquest sol objectiu, a parer del grup d'ICV-EUiA, ja justificaria per ell mateix l'existència de la comissió.**

1.2. Sobre l'abast de la comissió

La magnitud dels comportaments corruptes al nostre país té una primera mesura en l'enorme quantitat de compareixences sol·licitades, en el moment en què es va pretendre estendre la comissió més enllà del cas Pujol i el "pujolisme". El sol fet de constatar que més d'un centenar llarg de persones, del total de gairebé dues-centes, estiguessin citades per les sospites de relació directa amb casos de corrupció ens mostren, com a mínim, dues constatacions:

En relació a la corrupció no podem parlar de casos puntuals quan tenen aquesta extensió en la quantitat i en el temps i, per tant, cal analitzar els fets des d'una perspectiva estructural de la corrupció a Catalunya.

La segona constatació és que quan s'intenta estendre molt l'àmbit d'actuació s'impedeix dur a terme un treball de recerca efectiu, per la

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

dispersió temàtica, per la falta de temps per aprofundir en cada cas i per la impossibilitat material de ser eficients. Ho demostra el fet que, un cop aprovades les compareixences, s'arribés a un acord de calendari que les prioritzava i les limitava atenent la presumpta convocatòria d'eleccions i la finalització de la legislatura.

En aquest sentit, considerem que aquesta comissió, donat el seu origen, havia de centrar els seus esforços i tenir com a eixos d'actuació les implicacions que comportava la confessió de defraudador de Jordi Pujol i Soley en tant que president de la Generalitat durant vint-i-tres anys, que donaven carta de versemblança a les sospites constants de corrupció al llarg de tots ells. I això feia necessari **revisar, des d'una perspectiva de relat polític -i en cap cas jurídic- casos ja coneguts que, vistos amb aquesta perspectiva, refermaven a bastament el concepte de la corrupció com a fenomen estructural i sistèmic més que no pas com una simple suma de negligències personals o puntuals.**

1.3. Sobre l'objectiu de la comissió en relació a la legalitat i a l'ètica.

La construcció d'aquesta estructura que ha permès i segueix permetent relacions poc honorables entre el poder econòmic i el poder polític s'ha fet procurant adaptar i fent encaixar la legalitat a la realitat de fets concrets i d'interessos particulars. Al llarg de la comissió hem pogut constatar com s'han utilitzat diversos mecanismes per aconseguir una aparença de legalitat a actuacions socialment reprovables des d'una perspectiva ètica o, fins i tot, penal. La missió de la comissió d'investigació, per tant, és mirar més enllà: ha de destriar quins són els comportaments ètics o col·lectivament acceptables i quins són els que cal corregir amb propostes de futur, entenent que les lleis no són més que la concreció i normativització d'acords socialment reconeguts i de principis de justícia, i que són els parlaments qui les han de modificar quan la vulneració d'aquests codis ètics ho recomana o afecta directament a l'essència de les lleis.

D'altra banda, l'estructura de relacions que ha facilitat, tolerat i mantingut aquests comportaments corruptes s'ha bastit històricament a partir d'uns determinats grups polítics que han construït el que anomenem "pujolisme" i l'única manera creïble de fer el triatge ètic de comportaments sobre els quals caldrà actuar, i potser legislar, és **reconeixent i assumint l'herència política sobre la qual fer ras i net**, fet que no s'ha produït al llarg d'aquesta comissió.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

1.4. Sobre els mecanismes de les comissions d'investigació i la seva funcionalitat.

Aquesta comissió d'investigació, per tant, ni és un judici penal, ni té els elements per poder-ho ser. La seva recerca es centra en els comportaments ètics, independentment que els casos que s'analitzen estiguin o hagin estat relacionats amb la justícia, i d'aquests comportaments ètics n'ha d'extreure conclusions polítiques. En conseqüència, tampoc es pot exigir que el seu funcionament mantingui similituds amb els mecanismes de preservació de drets davant la justícia que en un judici s'haurien de respectar escrupolosament. Aquí no hi ha acusats ni acusadors, sinó persones a les que s'interroga perquè expliquin la veritat dels fets que coneixen, i persones que interroguen que haurien de disposar dels mecanismes suficients per poder extreure'n les informacions rellevants i contrastar-ne la veracitat.

Les comissions d'investigació d'aquest Parlament no tenen els mecanismes necessaris per poder fer això correctament. Ni els mecanismes temporals, ni els suports materials i humans, ni els mecanismes de funcionament, ni tan sols la disposició escènica dels interrogatoris. El nostre grup considera, per tant, que s'imposa una revisió del reglament en aquest sentit.

1.5. Descripció d'algunes constatacions amb caràcter general.

En aquesta comissió s'ha mentit i s'ha callat. I sobre aquests dos fets que impedeixen el bon funcionament d'una investigació caldrà fer planar la revisió del reglament de les comissions. Es menteix quan es demana la concreció d'uns fets i no es diu tota la veritat o es diuen veritats diferents a la demanada, amb ànim d'ocultació, i això ha passat en més d'una ocasió. També es menteix quan dues o més persones expliquen versions molt diferents d'un mateix fet, i això també ha passat en més d'una ocasió. Així mateix, la utilització del dret a no declarar, que en el marc estricte de la justícia seria exercit per no autoinculpar-se, en el marc d'aquesta comissió se n'ha fet un ús i abús excessiu i, en moltes ocasions, de manera absolutament injustificable. En tractar-se d'un comportament repetitiu en molts compareixents, **concloem que hi ha hagut una voluntat d'ocultar dades concretes amb la sospita que podrien ser incriminatòries pel declarant o per terceres persones.**

Tot i això, atenent el conjunt de relats dels compareixents, podem donar per definit un marc d'actuació com a mínim en tres aspectes:

La construcció d'un entramat de negocis i relacions en paral·lel a la construcció de l'autogovern que ha permès, facilitat, o en alguns casos impulsat l'aprofitament de la talaia pública per afavorir interessos particulars,

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

obtenint beneficis individuals, empresarials o de partit. Situem els fonaments d'aquesta construcció en els fets de Banca Catalana, i el seu desenvolupament i consolidació durant tot el "pujolisme" amb la posterior relació amb grups empresarials determinats, els intents de control dels mitjans de comunicació o d'alguns sectors molt específics de la justícia.

L'enriquiment dels fills de la família Pujol-Ferrusola produït a l'ombra del pare quan era president del país. Especialment en el cas dels fills Jordi, Josep, Pere i Oriol, queda constància de la descripció desvergonyida d'aquest enriquiment amb nombrosos indicis de preus exagerats, contractes públics sense concurrència a empreses de l'entorn familiar i social, facturació sense justificació motivada, presumpte tràfic d'influències, utilització d'elements d'elusió i evasió fiscal, basats en informes policials, de les agències tributàries i dels processos judicials oberts.

La descripció de la multitud de casos que han afectat i afecten responsables polítics dels dos partits que han format els diferents governs de Jordi Pujol permet deduir, més enllà de les sentències judicials, els judicis pendents o la constatació de fets que la justícia no va investigar plenament però en tot cas no desmentits, que hi ha **una generalització de la concepció de normalitat en actuacions que són èticament reprovables.** Aquesta generalització, sumada a l'estructura de relacions esmentada anteriorment, **ens acosta a una preocupant percepció d'impunitat i a la impossibilitat de creure en la versió de desconeixement total d'alguns dels actuals responsables polítics d'aquests dos partits.**

2. Conceptes i dades

Considerem convenient contextualitzar alguns dels conceptes sobre els elements que han aparegut de manera recurrent en les investigacions de la comissió, amb alguns exemples d'aquests conceptes, amplament explicats en bona part de les compareixences.

D'altra banda, les dades recollides d'alguns organismes internacionals en relació a l'estat de situació de la corrupció al nostre país, malgrat que no són fruit de l'observació directa dels treballs de la comissió, creiem que fan un retrat necessari per permetre analitzar i extreure algunes conclusions de manera global i no segmentada.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

2.1. El frau fiscal, l'evasió i l'elusió fiscals i la corrupció política

Podem considerar el frau fiscal com un delictes comès contra la Hisenda pública, en forma d'impagament d'impostos, amb el consegüent estalvi de diners, o qualsevol altra irregularitat que tingui com a conseqüència un benefici il·lícit o no declarat, amb conseqüències fiscals. Podem parlar, com a exemples observats, de les **trames d'empreses de facturació falsa, empreses que únicament es dediquen a emetre factures que no tenen cap contingut real**. Cal considerar-ho delictes fiscal quan supera una certa quantia, i es pot sancionar amb penes privatives de llibertat, mentre que els fraus de menor quantia són faltes administratives, sancionats amb multes.

L'evasió fiscal busca l'enriquiment il·lícit amb la conseqüència que aquest és a càrrec de tots els contribuents . No és un robatori directe a una persona o a una empresa, però podem considerar-lo un robatori a tota la població: o bé mitjançant el no pagament d'impostos, o bé mitjançant l'abús d'un càrrec públic per obtenir aquest enriquiment il·lícit directe. A títol d'exemple, podríem descriure alguns dels mecanismes que hem observat d'evasió fiscal com són, en primer lloc, **l'ús de testaferros**. Aquest sistema comporta la instrumentalització d'una societat que concentra tota la riquesa i que està sota el control d'una persona que presta el seu nom però que en realitat és d'una altra persona. També han estat descrits **la creació d'entramats d'empreses que tenen per objectiu evitar el pagament d'impostos** o que, fins i tot, de vegades, intenten obtenir devolucions d'IVA. I finalment, **les empreses pantalla, que no tenen cap activitat, però justament són les que obtenen tot el benefici perquè en el territori on operen no es paga absolutament res**.

L'elusió fiscal, en canvi, suposa que els contribuents utilitzen les esclertes de la llei, actuant dins dels marges permesos per la normativa per estalviar el pagament d'impostos. En principi en aquesta actuació no hi ha il·lícit tributari, però el dany social causat és perfectament equiparable als del frau i l'evasió. Considerem que caldria trobar vies per perseguir-lo i, en aquest cas, citem dues formes de fer-ho citades a les compareixences. La primera seria la interpretació per via administrativa que es pot fer en casos d'aplicació dubtosa de la llei tributària; en aquest cas, els serveis encarregats de la recaptació de l'impost poden emetre els seus decrets i reglaments de caràcter administratiu que, per via d'interpretació, incloguin o excloguin deliberadament certes situacions, i d'aquesta manera tapar les esclertes deixades per la llei. En segon lloc, les modificacions legals, i ha de ser el legislador competent que prengui al seu càrrec evitar que es produeixin aquestes situacions, establint noves lleis que tendeixin a corregir-les.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

La corrupció política també busca l'enriquiment il·lícit influint en determinades decisions polítiques per obtenir-lo. **El mecanisme de corrupció política més observat en aquesta comissió és el de suborn.** Per la seva transcendència en casos concrets explicats a la comissió, no podem deixar de descriure l'itinerari més observat d'aquests comportaments.

En primer lloc hi ha d'haver una empresa que pagui el suborn per obtenir determinats favors, que serà l'origen dels fons rebuts. La persona que l'ha rebut té immediatament la necessitat d'amagar aquests diners obtinguts de manera il·lícita. La major complicació de tot aquest mecanisme es troba en el moment en què aquests diners es volen gastar, i és llavors quan s'ha de blanquejar el capital, és a dir, introduir a l'activitat econòmica els diners que s'han obtingut d'accions il·lícites. Aquests diners els utilitzaran per gastar o per invertir. Si la persona els gasta, això suposarà un increment del seu patrimoni, o en el seu ritme de vida: com la compra d'objectes d'art, de vehicles de gama alta o la compra d'immobles. Per altra banda, si els inverteix, aquesta inversió es traduirà en la creació d'operacions societàries; creant un entramat el més gran possible d'empreses on la majoria de les mateixes no tenen cap relació amb la persona. Això es farà amb el propòsit d'instrumentar operacions fictícies, les quals sempre seran falses ja que el pagament d'aquestes operacions suposarà el blanqueig de capital. **En aquesta comissió hem observat repetidament ambdues coses: increments ostentosos de patrimoni i entramats d'empreses amb activitat escassa o nul·la; creiem que és lícit sospitar que les causes poden ser les descrites, havent observat aquestes conseqüències.**

2.2. Frau fiscal a Catalunya

Durant les darreres dècades el debat sobre l'existència de l'economia submergida ha ressorgit amb força. Les causes, la grandària i l'impacte que té l'economia submergida a Catalunya han estat, i són, una de les majors preocupacions tant des d'un punt de vista econòmic com polític. Aquest debat recobra una major empenta en situacions com l'actual, on l'economia va entrar fa diversos anys en una profunda fase de recessió o estancament econòmic.

A més, estem dins d'un context econòmic amb una taxa d'atur que va arribar a superar el 20% de la població activa a la fi de 2014 a Catalunya, i amb un creixement anual de l'economia que, a partir de 2008, o bé presenta valors negatius o bé valors propers a l'estancament econòmic i amb una necessitat imperiosa de reduir el dèficit públic. Per tant, en la cerca d'obtenir uns majors recursos econòmics per a les arques públiques, no és d'estranyar l'interès per l'estudi i la quantificació del volum d'economia submergida.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

I no cal oblidar que darrere de l'existència d'un determinat nivell d'economia submergida està el que una societat vol ser. Es tracta, bàsicament, d'un problema de moralitat. Quan a una societat no li semblen condemnables certes actituds relacionades amb l'economia submergida és que aquesta societat està optant per una economia amb un elevat índex de frau i amb totes les implicacions que això comporta. Al contrari, quan una societat percep que aquest tipus d'actituds i comportaments perjudica a la col·lectivitat i són condemnables és quan el problema de l'economia submergida es minimitza. I tant els agents públics com els agents polítics són els principals responsables que aquests indicadors es situïn en un costat o un altre de la balança.

El frau fiscal a Catalunya se situa entre un 22 i un 24% del Producte Interior Brut (PIB), un dels més alts de la Unió Europea.

De fet, la mitjana europea se situa entorn del 13%, uns 10 punts menys. Actualment es perden aproximadament 16.000 milions d'euros de recaptació a causa d'aquest frau fiscal. **Passar del 23% al 13% de frau fiscal suposaria per a Catalunya un ingrés de 7.000 milions d'euros addicionals.**

Així mateix, existeix una relació directa entre frau i corrupció. A partir de les dades proporcionades per Transparency Internacional, es veu una relació directa entre els nivells de transparència d'un país (menys corrupció) i els nivells d'economia submergida del mateix.

Això és degut fonamentalment a dos factors: En primer lloc, la corrupció en el seu vessant de suborn necessita d'un mecanisme inicial d'economia submergida que permeti obtenir els fons per finançar aquest suborn i en segon lloc, la percepció per part de la ciutadania de casos de corrupció afebleix la solidaritat i confiança del contribuent que paga els seus impostos.

D'acord amb l'últim baròmetre de Centre de Recerques Sociològiques, un 20,9% dels entrevistats situaven la corrupció i el frau com el principal problema del país, únicament superat per l'atur.

A més, el problema del frau fiscal s'ha anat incrementant de forma gradual durant la crisi econòmica, segons un informe realitzat per Gestha i la Universitat Rovira i Virgili, en el qual s'analitzen les variables que influeixen directa i indirectament en l'economia submergida, com l'atur, l'evolució del mercat immobiliari, la renda per càpita, el PIB o el consum elèctric, entre d'altres.

	2000- 2003	2004- 2007	2008- 2011	2012
Barcelona	23,40%	20,00%	21,20%	23,10%
Girona	22,50%	20,00%	20,80%	24,00%

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Lleida	21,60%	18,40%	20,90%	22,70%
Tarragona	17,20%	18,70%	20,90%	22,00%

*Font. Estudi economia submergida Univ Rovira Virgili-Gestha

2.3. Corrupció política i democràcia

La corrupció és un delictes greu que afebleix qualsevol societat. La corrupció frena el desenvolupament social i econòmic i augmenta la pobresa mitjançant la desviació de les inversions on aquestes haurien d'haver-se materialitzat realment. Afebleix inevitablement el sistema educatiu i el sistema de salut, privant a la població dels components fonamentals d'una vida digna. I socava la democràcia, perquè distorsiona el procés electoral i la neutralitat de les institucions públiques, amb el resultat d'un risc elevat d'instabilitat política.

I el que és més greu, la corrupció perverteix l'aplicació de la llei i sotmet a l'arbitrarietat i l'egoisme particular decisions d'interès general dels ciutadans.

Dades mundials

Al món, es paguen cada any més d'un bilió de dòlars nord-americans (US\$1.000.000.000.000) en suborns. Aquestes dades figuren en un estudi realitzat per l'Institut del Banc Mundial i es refereixen al bienni 2001-2002. Aquest estudi, publicat per primera vegada el 8 d'abril de 2004, extreu una conclusió clara: "Un país amb un ingrés per càpita de US\$2.000 que combati la corrupció, millori la governabilitat i l'imperi de la llei podria esperar que els seus ingressos augmentessin a US\$8.000 per càpita en el llarg termini". Ha passat una mica més d'una dècada des de la realització d'aquella recerca, però estem en condicions d'afirmar que la recomanació no s'ha tingut en compte i que la situació, lluny de remetre, amenaça amb expandir-se.

I és que el problema de la corrupció avui en dia no és una cosa que afecti exclusivament als països en via de desenvolupament, com alguns pensen. Suborns, malversació de fons públics, administració deslleial, robatori directe de béns públics, etc., són fets que es produeixen també en la nostra societat i que suposen un cost econòmic que resta directament recursos al sector públic. A més, als costos econòmics hem de sumar-los el cost moral, de degradació d'una societat que sap que no és governada de forma justa. I no hem d'oblidar l'enorme cost ecològic de la corrupció, que permet activitats totalment nocives per al medi ambient.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

La corrupció suposa, doncs, un sobrecost directe sobre qualsevol bé públic, que ve unit a una retallada immediata en la qualitat de la totalitat de serveis públics.

Dades a Catalunya

Brussel·les xifra en 120.000 milions d'euros el cost de la corrupció a Europa, sense entrar en els detalls per països ni territoris. Les xifres en tot cas resultarien alarmants, però els efectes de la corrupció no es limiten al seu cost econòmic, sinó que reflecteixen una situació econòmica de fre que, a més, resta tota possibilitat de creixement futur. La corrupció suposa un fre directe a l'economia en minvar-li directament recursos, però a més suposa un descelerador natural per l'efecte que té sobre la imatge d'un país, sobre les inversions estrangeres i l'eliminació de l'efecte multiplicador que aquests recursos haguessin suposat d'haver-se quedat en l'economia productiva. En suma, la corrupció, juntament amb el frau fiscal, fa de pinça directa sobre l'economia, mentre que li resta recursos i li impedeix progressar de manera mínimament eficaç.

A Catalunya, la quantitat d'escàndols polítics i corrupteles que han afectat de forma directa la Generalitat ha estat molt ampli, tal com hem pogut observar en el desenvolupament d'aquesta comissió i podem citar tots els casos que descriurem més endavant. Casos, tots ells, de primer ordre a nivell mediàtic, polític i judicial.

Però això és tan sols la punta de l'iceberg a la vista de l'elevat grau de corrupció que pateix Catalunya. En contra d'algunes declaracions volgudament optimistes en relació a la corrupció, podem constatar com segons la UE, **Catalunya ocupa el lloc número 130 d'un total de 172 regions en la classificació europea de "neteja i eficiència" públiques.**

Segons Brussel·les, les administracions catalanes estan considerades molt malament pel que fa a qualitat i transparència en relació a la seva gestió. **La comunitat catalana obté la pitjor nota de totes les regions espanyoles i una de les pitjors d'Europa.** Les dades les subministra l'últim estudi de la Comissió Europea que analitza la corrupció política i institucional als països que formen part de la UE-27, amb 172 regions en total.

Així, el lloc número 130 d'aquesta classificació, està al mateix nivell que el de les comunitats o regions més corruptes i opaques de la UE. Aquestes regions corruptes es troben a Itàlia, Grècia i les repúbliques que antigament pertanyien a la URSS.

I aquest estudi, no oblidem, mesura la "qualitat del Govern", en funció del nivell de corrupció, seguretat jurídica, eficàcia en la gestió pública i transparèn-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

cia, tant a nivell nacional com a regional a la UE. En resum, doncs, mesura si un determinat govern és o no corrupte, imparcial i eficient.

2.4. L'ètica en les relacions polítiques i el món dels negocis

La relació entre ètica i política, que sempre hauria d'anar unida, avui dia pateix molts dubtes per culpa dels nombrosos casos de corrupció que ens acompanyen diàriament a la vida política de Catalunya. I aquesta corrupció, tal com s'ha explicat, neix de les relacions èticament reprovables que alguns han fet de manera sistemàtica entre els negocis i la política.

L'ètica hauria de ser una prioritat per a totes aquelles persones que arriben a ostentar càrrecs de decisió polítics. Observem que el principi màxim de "tolerància zero" amb la corrupció es substitueix amb massa freqüència amb la justificació de l'atac recíproc al corrupte del partit contrari.

No es pot sistemàticament prioritzar l'interès propi, per sobre de l'interès general, i culpar al sistema global de les pròpies imperfeccions polítiques individuals, com hem vist massa vegades en aquesta comissió.

La principal explicació cal buscar-la en les pràctiques polítiques, -moltes d'aquestes descrites en aquesta comissió-, ja siguin de corrupció en el sentit estricte o no: **actuacions arbitràries, manca d'imparcialitat, omissions premeditades, preses de decisions opaques, portes giratòries, prioritat dels interessos privats per sobre de l'interès públic.** Totes aquestes actuacions són cada vegada més intolerables als ulls de la ciutadania.

La crisi en els actuals partits majoritaris és evident perquè hi ha la percepció ciutadana de prioritzar els interessos partidistes o interessos econòmics que no pas l'interès general. Actualment, la negociació de la contractació pública, les decisions de planificació urbana local i una infinitat de favoritismes esbiaixats minen i debiliten totes les àrees on es desenvolupa l'acció política.

Una altra de les mostres de la falta d'interès en l'actuació ètica són les falses declaracions d'intencions. **Amb massa freqüència, les declaracions d'intencions s'han traduït en mesures inadequades o no executades. Ho demostra la falta de pressió en temes de corrupció quan es tracta de casos del propi partit, l'escassetat de conviccions en relació amb la normativa d'adjudicacions de contractes públics o la manca de normatives eficients sobre el finançament de la vida política.**

Amb això, l'única cosa que s'aconsegueix és incrementar la impunitat i l'existència d'una cada vegada més creixent crisi de confiança. Crisi de confiança de la ciutadania en les seves institucions. La ciutadania espera que els seus repre-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

sentants es mostrin exemplars en termes d'integritat, neutralitat i de recerca del bé comú, i tinguin molt clares les línies que han de separar la seva activitat econòmica de la seva actuació pública. És a dir, les línies que han de separar el món dels negocis i el món de la política. Aquesta és una de les condicions per a la confiança en la democràcia, la cohesió i la participació ciutadana, contràriament al que passa actualment, on els nostres governants es troben **molt allunyats de proposar - i per descomptat de dur a terme - mesures efectives per enfortir l'ètica de la vida pública a tots els nivells.**

2.5. La falta de regulació que permet el frau i l'acció lobbista

Un dels principals problemes que possibilita l'existència d'un nivell de frau i corrupció tan elevat és la falta o bé ineficàcia de la normativa actual.

Des del punt de vista del frau fiscal, la normativa permet des de figures per gestionar grans patrimonis pagant pràcticament gens d'impostos com les **SI-CAVs, (Societats d'inversió de capital variable)**, fins a figures legals mitjançant les quals poder operar a l'estranger i pagar els mínims impostos al país, com les **ETVEs (Entitats de tinència de valors estrangers)**.

Els convenis de doble imposició permeten des de la deslocalització de les rendes obtingudes a qualsevol territori dins de les nostres fronteres, fins a la deducció de despeses en les empreses interiors respecte d'inversions i rendes realitzades fora i que mai pagaran impostos al nostre país.

La sobirania fiscal de països tercers permetrà **el nul intercanvi d'informació, l'existència del secret bancari i la impossibilitat de conèixer el patrimoni, rendes o qualsevol tipus de moviment financer de qualsevol defraudador.**

Podem afirmar que la regulació actual, i encara més amb la globalització financera, **permet a dia d'avui tot tipus de deslocalització, ocultació, elusió i evasió del nivell que vulguem imaginar.**

Paral·lelament, la normativa interior genera una sèrie de llacunes normatives que dificulta la persecució de la corrupció i l'acció lobbista.

Inexistència d'un procediment normalitzat d'auditoria interna en els partits polítics, inexistència de tipificació en el codi penal del delicte de finançament il·legal dels partits, inexistència d'inhabilitació immediata per a l'exercici de càrrecs públics als condemnats per delictes associats a la corrupció, inexistència de mecanismes normatius que permetin la despolitització dels membres dels organismes encarregats de controlar els delictes de corrupció, de la limitació dels supòsits d'indults pels governs en casos

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

de corrupció, del control normatiu de llicències i subvencions, acompanyades de responsabilitat penal immediata.

En resum, inexistència absoluta d'una normativa que no només no castiga, sinó que és incapaç de prevenir, descoratjar, incomodar, la idoneïtat de realitzar actes de corrupció i abús de càrrec públic.

3. Conclusions a partir dels testimonis i els documents

3.1. Conclusions relacionades amb el frau

Al llarg de les sessions, hem vist com en el fenomen del frau - en el qual s'engloba des del frau fiscal per evasió d'impostos fins a alguns dels mecanismes presents a la corrupció política- entren en joc tant conductes delictives com entorns propicis, i tot això emmarcat en un sistema imperfecte que permet aquestes conductes i entorns. Entorns, d'altra banda, que seran més propicis en tant que siguin més tolerats per l'apreciació social dels mitjans i de la ciutadania en general.

3.1.1. Conclusions sobre conductes observades

La principal conducta amb la qual ens trobem en l'infractor és l'ambició per oportunitat i la cobdícia. Dit en altres termes, l'actitud de l'infractor, que quan li sorgeix l'oportunitat de cometre el delicte, no posa per davant de l'enriquiment propi i il·lícit, l'interès social o el seu deure públic. Aquesta conducta és reprobable políticament, èticament i jurídicament i és molt pitjor quan, per comptes de trobar-nos davant d'un infractor ocasional, **ens trobem davant d'un infractor sistèmic amb conductes associades a la premeditació i l'organització de negocis estables i duradors que podem considerar autèntics delictes** continuats utilitzant la política per desenvolupar-los.

Aquesta conducta, es veu especialment agreujada quan l'empresari o polític té una idea distorsionada de la realitat o, senzillament, la tergiversa. **És la segona conducta observada en aquesta comissió, quan l'activitat delictiva es fonamenta, es defensa i fins i tot s'arriba a acceptar pel propi infractor excusant-la** en termes tals com "la creació d'ocupació", "el bé públic", "l'estricta legalitat de les seves accions" o fins i tot en perfils extrems que "tots fan el mateix o fins i tot pitjor". Aquesta idea distorsionada de la realitat porta a l'infractor a pensar que el que fa no només no està malament, sinó que amb aquestes premisses mai serà descobert o que, en tot cas, serà tolerat.

I finalment, la conducta de la negació absoluta, l'enroc total en el cas de ser descobert, negar la màxima malgrat que tot tipus de proves i indicis

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

assenyalin en la direcció de la seva responsabilitat i culpabilitat, evitant alhora accions que són habituals fora del nostre entorn, com la dimissió immediata dels càrrecs públics i l'abandonament de l'activitat política encara que sigui forçat per la concepció moral de la pròpia conducta.

3.1.2. Conclusions sobre entorns observats

Respecte dels entorns, hem vist com tots els casos (per uns denunciats i per altres defensats) s'han desenvolupat en **entorns propicis a l'activitat delictiva**.

Recollim a continuació les seves característiques:

- Escàs, o nul, control extern
- Inexistència o ineficàcia total de controls interns
- Entorns en els quals existeixen agents implicats que satisfan necessitats particulars abusant de necessitats generals – serveis públics, contractes, béns socials ...
- Entorns amb una absència total d'informació per als col·laboradors polítics propers – que davant les infraccions passen a tenir un paper de complets desconexors dels assumptes tractats, malgrat ser competència directa dels mateixos en els períodes encausats –
- Entorns en els quals el control final dels diners ha permès la seva ocultació i fugida de capitals de manera immediata i sense deixar amb prou feines rastre.
- La intangibilitat política i administrativa de l'infractor.
- L'existència d'accions ocultes als procediments per afavorir propostes empresarials.

3.1.3. Conclusions sobre el sistema

Finalment, la principal conclusió de la comissió en relació al frau, és que aquestes conductes i entorns no són possibles sense **l'existència d'un sistema massa imperfecte, còmplice amb l'abús de poder i permissiu amb la irregularitat administrativa, que permeti, afavoreixi o estimuli aquestes conductes i propicii aquests entorns**, amb aquestes característiques:

- Un sistema democràtic on existeixen alguns mecanismes de control però que no funcionen, per manca d'independència respecte el poder governant, o bé arriben amb retard.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

- Un sistema judicial on es donen totes les garanties a l'infractor però que no arriba en la majoria de casos a complir amb les expectatives de justícia social necessàries. Sovint per falta de mitjans i recursos per a la investigació de delictes complexos, però també, de vegades, per l'escassa voluntat observada quan hi concorren determinades raons polítiques.
- Un sistema on existeix un interval de temps massa llarg entre els tres moments a tenir en compte - comissió del delicte, denúncia pública i sentència - que afegeix una dificultat extrema al seu seguiment, en l'elaboració i recopilació de proves i que finalment desemboca en una sentència insuficient.
- Un sistema on poden conviure un robatori social comès "fa temps", amb una causa "actual" dificultosa i en marxa i una sentència "final" dubtosa i llunyana en el temps, i amb tota seguretat **totalment insuficient atenent al principi de "compensació del dany causat"**.
- Un sistema que posa poca atenció sobre el corruptor o sobre aquell que aprofita l'oportunitat d'afavoriment propi.

3.2. Conclusions relacionades amb la corrupció i amb l'ètica política

La corrupció, diu el Consell d'Europa, és «sobretot, un abús de poder o una falta de probitat en la presa de decisions (...)». Així mateix, afirma: «La corrupció comprèn les comissions ocultes i qualsevol altra actuació que persones investides de funcions públiques o privades porten a terme amb la violació dels deures que els corresponen, a fi d'obtenir avantatges il·lícits de qualsevol naturalesa ja sigui per a un mateix, ja sigui per a tercers». Entesa en aquests termes, d'acord amb els relats dels diversos casos que hem pogut analitzar en el desenvolupament de les sessions d'aquesta comissió, independentment que aquestes actuacions hagin tingut o no la seva corresponent conseqüència jurídica o penal, **podem concloure que la corrupció ha existit i segueix existint a Catalunya.**

La construcció de l'estat democràtic de dret té, entre els seus fonaments, que els servidors públics de totes les categories actuïn al servei de l'interès general, amb imparcialitat i objectivitat i sota una taxativa interdicció de l'arbitrarietat. Aquests principis són la base de tot el marc normatiu que ha de prevenir i castigar qualsevol forma de corrupció. Perquè, en efecte, la corrupció és precisament la negació d'aquests principis (la subversió de la funció pública democràtica), en tant que, a més de la possibilitat de violar la llei, anteposa l'interès particular al públic.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Al llarg de les diverses compareixences s'ha posat en evidència que, en la construcció del nostre estat democràtic, i específicament de l'autogovern de Catalunya, la confusió freqüent entre els rols de l'activitat econòmica privada i de l'activitat pública ha facilitat actuacions d'alts càrrecs públics allunyades de l'interès general, parcials, poc objectives i arbitràries. En conclusió, doncs, **ha existit el marc propici que ha permès fomentar la corrupció en diferents nivells de la nostra administració.**

La corrupció posa de manifest la falta d'acceptació de regles importants de la democràcia. Concloem, doncs, que **l'acceptació d'aquestes regles exigeix que estiguin perfectament definides i que siguin imperatives, de manera que el seu incompliment generi responsabilitat i una forma o una altra de sanció.**

Cal, a més, que l'estat de dret disposi de **defenses jurídiques eficaces enfront dels seus propis servidors** que, a diferència d'altres infractors, s'emparen en les normes per trencar-les. Així, per exemple, la falta de protecció de funcionaris qualificats que podrien denunciar casos quan els coneixen, però no s'atreveixen per por a les possibles conseqüències, es podria resoldre regulant la protecció d'aquells que denuncien la corrupció tal com exigeix l'article 33 de la convenció de l'ONU contra la corrupció quan parla de "proporcionar protecció contra qualsevol tracte injustificat a les persones que la denuncien". Aquesta absència de protecció estimula el silenci, l'opacitat i la impunitat.

La suma i la freqüència dels casos que s'han relatat, ens fa arribar també a la conclusió que **la corrupció, lluny de ser l'expressió d'un comportament individual desviat, sorgeix des de dins del sistema**, i fins i tot el mateix sistema la genera, entenent com a sistema el poder polític en el seu sentit més ampli.

L'existència d'abusos comesos per determinats servidors públics al llarg de tots aquests anys, que no han pogut ser evitats o degudament sancionats, comprometen la confiança dels ciutadans en l'administració pública i permeten la generalització d'un mal concepte de la política amb una greu conseqüència, com diu Díez-Picazo (1996): que «la criminalitat governativa tendeix a difuminar l'equació entre estat i legalitat i, per tant, a deslegitimar l'estat davant dels ciutadans». En conclusió, doncs, **seria essencial el reconeixement d'aquests abusos i la separació de la política activa de les persones que poden haver-los comès**, per restablir aquesta confiança necessària de la ciutadania en l'administració i en la política.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Si fem nostres els termes de la Convenció de les Nacions Unides en fer una crida per crear una cultura de rebuig de la corrupció: «Preocupats per la gravetat dels problemes i les amenaces que planteja la corrupció per a l'estabilitat i seguretat de les societats, en socavar les institucions i els valors de la democràcia, l'ètica i la justícia i comprometre el desenvolupament sostenible i l'imperi de la llei», conclourem no només que la corrupció posa en qüestió, en perill, el mateix sistema democràtic, entès com el conjunt d'institucions que conformen l'ordre constitucional, sinó que, a més, **és essencial impulsar els elements necessaris per a generar una cultura de rebuig de la corrupció en tots els nivells de la nostra societat.**

Expressat d'una altra manera, la permanent i intensiva revisió de la normativa de contractació que s'ha utilitzat fins ara com a principal instrument contra la corrupció, si fem cas de les manifestacions d'alguns compareixents, s'ha manifestat perfectament inútil en front dels mecanismes sistèmics dels interessos entre política i empresa. El que la comissió posa de manifest és que, a part d'una necessària regulació dels procediments contractuals, hi ha una part encara més important sobre la qual s'ha d'incidir, que és el context social de rebuig que impedeixi la continuïtat de la vida política als afectats per casos de corrupció o d'irregularitats en relació al poder econòmic.

3.3. Conclusions amb caràcter general en relació als casos vistos a la comissió.

3.3.1. Sobre la confessió de l'expresident Pujol

La comissió d'investigació no ha pogut confirmar la veracitat de la declaració del president Pujol en relació a la deixa dipositada a Andorra. Constatem que l'única font que dóna versemblança a la confessió sobre l'origen dels diners situats en comptes a Andorra són les declaracions de les persones implicades en aquests fons que s'han limitat a repetir en essència el mateix contingut de la declaració escrita pel senyor Pujol. **En cap cas s'ha aportat cap tipus de font documental que les avali**, com podria ser la senzilla sol·licitud a la banca andorrana d'aixecament del secret bancari. Constatem que l'actitud de defensa ha estat obstruccionista en relació al coneixement d'aquests comptes. Constatem també que han existit declaracions a la comissió que abonen la hipòtesi de què es feien altres tipus d'aportacions de diners a Andorra per part de diversos membres de la família.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

3.3.2. Sobre els diners provinents de Banca Catalana

La comissió d'investigació constata l'existència de declaracions de compareixents que sostenen la hipòtesi de què la venda de les accions que la família Pujol tenia a Banca Catalana i el cobrament d'una suposada comissió per afavorir la compra d'aquest banc per part del Banc de Biscaia podrien estar en l'origen dels diners que posteriorment han aparegut en comptes d'Andorra. En no poder fer-ne cap constatació, i per tal d'esvair o confirmar aquesta hipòtesi, la comissió recomana la possibilitat de contrastar les declaracions de renda dels membres de la família Pujol entre els anys 1980 i 1985 i els moviments dels comptes bancaris ubicats a Andorra en aquest mateix període.

3.3.3. Sobre les relacions dels fills Pujol-Ferrusola amb el món dels negocis

Les investigacions judicials en curs, amb la imputació de diversos fills de la família per diversos casos oberts no permeten a aquesta comissió ni aprofundir ni tenir en consideració la certesa íntegra de les seves declaracions donat el dret a no auto inculpar-se i a no declarar en aquells aspectes que els poguessin perjudicar en la resolució dels casos, dret que han utilitzat de forma continuada. Les declaracions de tots els fills de la família s'han limitat a reiterar informacions conegudes i manifestades en seu judicial i a constatar no haver comès cap il·legalitat. En espera, doncs, que s'hagin de demostrar els fets en el judici atenent la presumpció d'innocència, **les actuacions apuntades per la fiscalia en els diferents casos oberts tampoc no han estat rebatudes documentalment en aquesta comissió.** En qualsevol cas, independentment de la seva legalitat o no, **la comissió pot constatar un conjunt d'actuacions que han suposat quantiosos ingressos dineraris en les seves relacions econòmiques amb empreses,** en les quals també coincidia l'existència de relacions familiars o d'amistat i la coincidència de l'atorgament de nombrosos contractes amb la Generalitat. Les sospites que aquest entramat de relacions podia haver afavorit el tracte de favor cap a aquestes empreses a canvi de comissions es fonamenta en **l'existència no desmentida de facturacions sense contracte escrit per tasques no suficientment demostrades, en l'existència de facturacions per sobre de preu de mercat segons opinió d'alguns compareixents, en l'existència de la participació, l'administració o la propietat de nombroses empreses amb molt poca activitat o sense cap**

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

activitat coneguda que podrien ser utilitzades com a empreses pantalla i en l'existència d'evidències en la instrucció policial de contactes telefònics i de missatges en els que és versemblant deduir aquest tràfic d'influències. En qualsevol cas, per tant, aquesta comissió constata que s'ha utilitzat de forma continuada la influència que dóna ser fills del president de la Generalitat per obtenir rèdits personals, que en algun dels casos imputats són quantiosos i superen amb escreix l'habitual en les relacions de mercat, amb independència que aquestes actuacions puguin haver estat o no conseqüència d'adjudicacions irregulars a canvi de comissions.

3.3.4. Sobre el coneixement de les activitats econòmiques dels fills Pujol-Ferrusola per part dels alts càrrecs de la Generalitat.

La comissió constata que hi hagut declaracions de compareixents que asseguren que les activitats descrites en el punt anterior van ser comunicades i, per tant, eren conegudes per l'expresident de la Generalitat, sense que hagi tingut constància que es fes cap actuació tendent a delimitar l'espai de les seves relacions econòmiques privades de l'espai públic per evitar les sospites continuades d'actuacions rebutjables, com a mínim, des d'un punt de vista ètic. Així mateix, la comissió considera que, donada la relació de coneixement personal i fins i tot d'amistat amb alguns dels fills Pujol-Ferrusola per part d'alts càrrecs de la Generalitat en els governs presidits per Jordi Pujol, - alguns dels quals són actualment membres del govern-, i donada la intervenció de manera directa o indirecta en algun dels temes observats, és inversemblant afirmar un desconeixement de les activitats abans descrites.

3.3.5. Sobre les relacions entre les empreses i les administracions públiques

La comissió d'investigació ha pogut constatar l'existència de nombroses empreses que han obtingut contractes amb la Generalitat o amb altres administracions públiques de forma reiterada, la propietat o la direcció administrativa de les quals té relacions d'amistat o de parentiu amb membres de la família Pujol i que s'han vist envoltades de sospites de tracte de favor en l'obtenció d'aquests contractes o de la seva utilització per al finançament irregular del partit en el govern. Aquestes sospites no són fets puntuals, sinó que venen avalades per un recorregut històric des dels inicis de l'autogovern amb un elevat nombre de casos concrets que han estat tractats per la justícia. Des de la perspectiva d'una recerca qualitativa, hi ha prou elements coneguts per donar versemblança a l'existència d'un entramat de favors creuats que

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

han permès beneficis empresarials, beneficis del partit en el govern i beneficis particulars, utilitzant la talaia pública com a instrument per aconseguir-los.

Des d'aquesta perspectiva té una especial importància per la comissió tot allò relacionat amb el finançament dels partits polítics en general, però especialment el perquè del finançament irregular demostrat per alguns d'ells en particular i, encara més, la reflexió essencial de perquè una empresa o una societat finança un partit. La resposta lògica és que el donatiu generós busca en el partit i, consegüentment, en els poders públics que són ocupats pel partit, avantatges que, en un altre cas, no haguessin obtingut. Aquesta actitud situa la qüestió de qualsevol donació en els marges del Dret Penal perquè pot conduir a una ruptura de la igualtat en la posició dels usuaris de qualsevol servei públic.

4. Anàlisi de casos sobre les relacions entre el món dels negocis i les administracions públiques que abonen les sospites de corrupció.

Els elements per un anàlisi qualitatiu que fonamenta l'afirmació anterior i que passem a descriure es fonamenten en: els casos judicialitzats, les intervencions parlamentàries que els han denunciat, el periodisme d'investigació en forma d'articles i de llibres publicats, i l'informe del primer govern d'esquerres sobre algunes actuacions dels governs anteriors.

4.1. L'actitud del "pujolisme" envers la corrupció.

Durant els anys de govern de Jordi Pujol es va adoptar una actitud tolerant, quan no còmplice o encobridora, respecte als diversos indicis d'irregularitats o mala praxi que es van anar coneixent i que afectaven a persones rellevants de la coalició governant. Val a dir que aquest no va ser un fenomen únic, sinó que es repeteix, en aquella època i en l'actual, a d'altres administracions públiques de l'Estat espanyol. Les dimissions polítiques per corrupció durant el "pujolisme" es poden comptar amb els dits de les mans, i fins i tot quan algun conseller es veu obligat a deixar el càrrec (com Josep Maria Cullerell o Jaume Roma) el mateix president reivindica la figura del dimissionari i el presenta com una víctima de les males arts de l'oposició política o de la premsa hostil. En la major part de casos, no només es nega o oculta la irregularitat o el presumpte delictes, sinó que la seva denúncia es presenta com un atac de Madrid contra Catalunya, és a dir, com un intent premeditat d'aniquilar l'autogovern i la mateixa essència de la nació catalana.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Com l'addicte que mai sanarà perquè en primer lloc no accepta la seva malaltia, el "pujolisme" no va fer res per lluitar contra la corrupció, i en conseqüència la va afavorir i emparar, perquè es va negar sempre a acceptar la seva existència.

El "pujolisme" construeix el seu discurs polític a partir de la premissa, presentada davant l'opinió pública com a certa, que des de Madrid hi ha un programa secret per destruir la identitat nacional catalana. Com a resposta, el "pujolisme" s'erigeix com l'únic antídote eficaç contra aquest pla mesquí, i a partir d'aquí tot el que facin els homes que l'encarnen és bo perquè ho fan en defensa de Catalunya. Malgrat que els set anys de govern d'esquerres han demostrat que el sentiment nacional català és molt més sòlid i transversal que qualsevol partit que el pretengui monopolitzar, aquesta concepció segueix ben present en la mentalitat de destacades personalitats d'aquell moment. En aquest sentit, cal interpretar l'afirmació de Marta Ferrusola en la seva compareixença a la comissió d'investigació segons la qual "Catalunya no s'ho mereix".

D'altra banda, és evident que l'actitud social de tolerància en front de la corrupció i els corruptes, la vestim com la vestim, és l'element imprescindible que cal modificar per fer avenços en aquest tema. Mentre la societat catalana segueixi acceptant que en nom del país es poden cometre abusos contra el bé comú, no trobarem la necessària actitud moral de rebuig que obligui socialment els afectats, o les organitzacions polítiques a les que pertanyen, accions clares i ràpides per a la seva exclusió de la vida política de les persones implicades en casos de corrupció.

4.2. Relació de casos.

Les afirmacions anteriors no són una suma de conjectures sinó que es basen específicament en el relat de la suma de casos que han aparegut al llarg d'aquests anys que, pel seu nombre, la seva importància, la seva relació amb els governs afectats i la seva falta de conseqüències polítiques, emmarquen perfectament, des de la perspectiva històrica, la realitat del present pel que fa a les actituds davant la corrupció i a la credibilitat de les actuacions empeses pels qui han rebut l'herència política sense cap trencament en la seva continuïtat. A efectes il·lustratius situem un breu relat de la major part de casos que de manera directa o indirecta han estat mencionats o relatats en la comissió i que, en qualsevol cas, ofereixen una imatge aproximada d'una tipologia de conductes que, tot i no estar explicitades, reflecteixen al mateix temps abús de poder, una completa absència d'ètica pública i, quan és el cas, una cobdícia desmesurada:

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Cas Banca Catalana: Florenci Pujol i Jordi Pujol, pare i fill, van entrar en el negoci bancari el 1959 amb la compra de la Banca Dorca, d'Olot, que seria l'embrió de Banca Catalana. El Banc d'Espanya va intervenir aquesta entitat el 1982 i va rescatar-la amb prop de 245.000 milions de pessetes en ajudes públiques. Els fiscals Carlos Jiménez Villarejo i Josep María Mena es van querellar contra l'exvicepresident de l'entitat, Jordi Pujol, i 24 directius més per la fallida, però, dos anys després, l'Audiència de Barcelona va exonerar-lo de les acusacions i no es va condemnar ningú. A hores d'ara encara queden qüestions per aclarir sobre Banca Catalana i la fortuna de la família Pujol a l'estranger: el cobrament de 84 milions de pessetes en dividendes il·lícits, que extrapolats a l'actualitat equivaldrien a 4 milions d'euros, tal com relata el periodista Pere Ríos a Banca Catalana: caso abierto (Península, 2015); o la venda de les accions a Fundació Catalana.

Cas Casinos: Un cas de presumpte finançament il·legal. Durant els anys 80, l'empresa Casinos de Catalunya, propietària de la família Suqué-Mateu i que en aquells moments tenia en concessió pública l'explotació dels únics tres casinos que hi havia per llei a Catalunya, va pagar molts diners (el càlcul que es feia era de 3.000 milions de pessetes, 18 milions d'euros) per factures falses (serveis no realitzats) a diverses empreses properes a CDC, entre les quals les editores de l'Avui i El Correo Catalán (que era propietat del mateix president Pujol). La justícia va obviar evidències flagrants sobre l'abast del cas durant la instrucció i va acabar dictant l'acte d'arxiu, si bé en aquest mateix acte es considera acreditada l'existència de factures falses.

Cas Lottogate: Quan es van crear les loteries catalanes l'any 1987, la Generalitat les va adjudicar a Luditec, empresa privada presidida per Artur Suqué. Aquell mateix any es va constituir una comissió parlamentària d'investigació. L'escàndol de Luditec va esclatar per la composició accionarial i per les condicions econòmiques del contracte signat amb l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes (EAJA) de la Generalitat, que tota l'oposició política va qualificar de lesives per a l'administració catalana. Entre els socis inicials de Luditec hi havia Inverrama, amb el 44%, i Imperial Trading and Development, amb el 33%, una societat instrumental radicada a Belfast (Irlanda del Nord) que a la vegada era propietat d'una altra empresa de la mateixa nacionalitat anomenada Mantelletta. Luditec estava relacionada amb altres empreses radicates en paradisos fiscals, com Dentech, que importava les paperetes per a la loto-ràpid.

Cas CARIC i avals ICF: La Comissió d'Ajuda per a la Reconversió Industrial de Catalunya (CARIC) va avalar crèdits a empreses controlades per persones de l'entorn convergent que no es van recuperar mai i, una part dels quals, suposadament es van desviar al «finançament polític», tal com apuntava la instrucció.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

ció judicial. En la investigació de la Fiscalia per un delictes de malversació de fons públics, el fiscal general de l'Estat va prohibir l'exercici d'accions penals contra els responsables d'aquest que incloïa onze consellers dels governs Pujol, entre els quals Macià Alavedra, Antoni Subirà, Josep Maria Cullell, Josep Manuel Basáñez, Vicenç Oller i Joan Hortalà. L'exfiscal general de l'Estat Eligio Hernández va afirmar que no hi veia delictes, tot i que s'hi ensumava un «aroma de corrupció». El cas va acabar en arxiu. La concessió d'aval a empresaris de l'entorn convergent, molts dels quals els va haver d'afrontar la Generalitat, va continuar amb l'Institut Català de Finances. Arran d'un informe de la Sindicatura de Comptes, el fiscal Jiménez Villarejo va iniciar una investigació que tampoc va tenir conseqüències judicials per expressa prohibició del fiscal general de l'Estat. El grup Pelleter Tipel, presidit per Isidor Prenafeta –cosí de Lluís Prenafeta, exsecretari general de Presidència de la Generalitat– va obtenir dos avals per un import total de 270 milions de pessetes que no van retornar perquè es va declarar en suspensió de pagaments. Lluís Prenafeta va arribar a presidir el consell d'administració de l'ICF. A Tipel hi van treballar Jordi Pujol Ferrusola i Artur Mas.

Cas Prenafeta: El 31 de març de 1990 dimitia com a secretari general de Presidència de la Generalitat després que la Fiscalia de Barcelona iniciés una investigació per presumptes incompatibilitats entre la seva activitat pública i l'empresarial. El fiscal general de l'Estat va prohibir l'exercici d'accions penals. Denunciat per particulars davant els jutjats d'instrucció de Barcelona i assessorat pel lletrat Piqué Vidal, acaba amb l'arxivament del cas per part del jutge Lluís Pascual Estevill, condemnat per prevaricació anys després. L'any 1996, Prenafeta tornava a ser imputat pel suposat desviament fraudulent de 30.000 milions de pessetes de la constructora Huarte, però les diligències també es van arxivar. La seva tercera imputació ha arribat amb el cas Pretòria.

Cas Ferrovià: Segons algunes cròniques periodístiques, el president Pujol va imposar que Ferrovià guanyés l'any 1986 la concessió de l'autopista de Terrassa a Manresa. Després es va relacionar la constructora madrilenya i els seus socis en aquesta aventura, el Santander i el Banco Hispano Americano, amb ajudes per fer front el deute de la campanya electoral de l'Operació Reformista, quan Miquel Roca va optar a la presidència del govern central en les generals del 1986 com a líder del Partit Reformista. La polèmica va arribar al Parlament. Anys després, Ferrovià es tornaria a veure relacionada amb el finançament de Convergència arran del cas Millet.

Cas Estevill: Causa penal 76/1996 del TSJC. Sentència condemnatòria ferma per detenció il·legal, suborn i altres. El jutge Lluís Pascual Estevill extorquia empresaris amb la col·laboració de l'advocat Joan Piqué Vidal, defensor de Jor-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

di Pujol en el cas Banca Catalana. Estevill va ser condemnat a 9 anys de presó i Piqué Vidal, a set. Macià Alavedra va reconèixer en un tribunal que a l'any 1993 havia reunit a sopar en el seu domicili particular a Pascual Estevill, Piqué Vidal i José María Amusátegui, president del Banco Central Hispano Americano, precisament quan diversos executius de companyies vinculades a l'entitat estaven en situació de presó provisional dictada per aquest jutge. Un any després, Pascual Estevill entrava al Consell General del Poder Judicial a proposta de CiU.

Cas Hidroplant: Empresa de floristeria i jardineria fundada per Núria Claverol i Marta Ferrusola, les esposes de Carles Sumarroca i Jordi Pujol, que durant anys van subministrar plantes a diverses conselleries i empreses públiques de la Generalitat, sense cap tipus de concurs públic, -tal com va declarar Marta Ferrusola a la comissió-, amb evident violació de la legislació sobre contractació pública.

Cas Delegació d'Hisenda: Processament per la trama de corrupció i frau fiscal a la Delegació d'Hisenda de Barcelona. Diligències prèvies 4566/1999 del jutjat d'instrucció n. 33 de Barcelona. Sentència condemnatòria ferma. Per delictes, fonamentalment de prevaricació, suborn i falsedat documental. Els condemnats foren Josep M. Huguet, Joan Josep Folchi, Josep Lluís Núñez i Navarro i Josep Lluís Núñez Clemente, Sánchez Carreté -assessor fiscal de Jordi Pujol i Soley durant molts anys-, Eduardo Bueno i altres.

Cas Turisme: Procés i condemna ferma 468/2003 del jutjat d'instrucció n. 11 de Barcelona pel delicte de malversació de fons públics. El Consorci de Turisme de Catalunya, organisme públic-privat que a la pràctica estava controlat primer pel departament de Comerç, Consum i Turisme (amb conseller d'UDC) i més endavant pel d'Indústria i Turisme (amb conseller de CDC), va gastar a començaments dels anys noranta centenars de milers d'euros en estudis sense cap utilitat ni valor que eren encarregats a empreses administrades per persones properes a Unió Democràtica de Catalunya, que és el partit que va continuar controlant l'àrea de Turisme després de la fusió dels dos departaments. La justícia, torpedinada per la mateixa Generalitat (la institució estafada), va obviar evidències flagrants sobre l'abast del cas durant la instrucció i va acabar imposant penes lleus a part dels encausats. En aquest cas tèrbol es va acreditar, doncs, la malversació de fons, però no el desviament d'aquests fons a un partit polític.

Cas Pallerols: Processament i condemna ferma per delictes de frau de subvencions, malversació de fons públics i falsedat documental. Durant els anys noranta, a Catalunya van ser desviats centenars de milers d'euros dels fons que la Unió Europea destinava a la formació d'aturats, i que es vehiculaven a través

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

del departament de Treball (UDC). Els cursos per a aturats o bé no s'arribaven a fer, o bé se'ls hi imputaven centenars d'alumnes falsos, persones reals que ignoraven que el seu nom s'estava usant per justificar una subvenció. Alguns dels beneficiaris d'aquests cursos falsos eren fundacions properes al mateix partit, o empresaris propers, com el cas de l'andorrà Fidel Pallerols. La investigació judicial es va limitar al cas concret de les acadèmies de Pallerols, el qual retornava al partit una part d'aquests diners en diners, espècies (material mobiliari per les seus) o nòmines (contractar persones que en realitat treballaven pel partit). La instrucció judicial es va eternitzar durant prop de 15 anys, fins que el cas es va tancar en un pacte entre la fiscalia i els encausats just abans de la vista oral. Malgrat aquest pacte, la sentència descriu tots els partícips com una trama i va considerar culpable, i en conseqüència responsable civil subsidiari, a Unió Democràtica de Catalunya, condemnada com a "particip a títol lucratiu".

Cas Planasdemunt: El difunt Jordi Planasdemunt (1928-1998) va ser conseller d'Economia i, en el moment en què va ser detingut, l'any 1992, era el director general de l'Institut Català de Finances. El jutge Lluís Pascual Estevill va ordenar la detenció arran d'una denúncia d'estafa amb pagarés falsos comesa a través de BFP Gestió i Assessorament Financer, una societat de gestió de patrimonis. Algunes informacions periodístiques van apuntar aleshores que una part dels 4.000 milions de pessetes desapareguts podien haver-se desviat al finançament irregular de CiU, però mai es va aclarir. Planasdemunt va ser condemnat a set anys de presó, si bé només en va complir tres per motius de salut. Després del cas Planasdemunt i de les converses mantingudes amb Macià Alavedra, el jutge Pascual Estevill va canviar la seva actitud cap al partit de Jordi Pujol.

Cas Cullell: Joan Vilaró, cunyat de l'exconseller Josep Maria Cullell, va aconseguir que li requalifiquessin de rústica a urbanitzable una finca de Sant Pere de Torelló (Osona) i la va vendre, per més del doble que li havia costat, a l'Ajuntament d'aquesta localitat. L'operació urbanística, feta en temps rècord, va requerir una actuació combinada de l'alcalde; de la Direcció General d'Urbanisme, de l'ICF, i del departament de Benestar Social, encapçalat per Antoni Comas, que va ser qui va iniciar la intervenció governamental amb l'argument que en aquella finca s'hi instal·larien serveis socials. Benestar Social va aportar un aval de 69 milions de pessetes, que va acabar pagant. L'any 1998, l'Audiència de Barcelona va condemnar Joan Vilaró, el cunyat de Cullell, per tràfic d'influències i a l'alcalde, Ramon Vaqué, per frau. El Tribunal Suprem va confirmar la sentència. Josep Maria Cullell va dimitir com a conseller de Política Territorial i Obres Públiques l'any 1994 quan va esclatar el cas que la premsa va anomenar amb el seu nom.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Cas Roma: Com a substitut de Josep Maria Cullell, Jordi Pujol va nomenar Jaume Roma, que també va dimitir set mesos després per acusacions de corrupció. El juny de 1995, cinc subcontractistes d'obra pública van denunciar a l'Audiència Nacional que quan Roma dirigia l'Institut Català de la Salut (ICS) suposadament havia adjudicat irregularment concessions d'obres a l'empresa Trad SA, entre les quals figuraven l'Hospital de Sant Joan de Déu de Martorell. Segons l'acusació, Trad SA hauria retornat favors a Roma amb la construcció del seu xalet familiar de Canovelles. L'any 2001, l'Audiència de Barcelona va arxivar la causa i Roma va quedar exonerat.

Cas VVM: Aquest era un gabinet d'estudis urbanístics que va adoptar el nom, VVM, de les inicials dels seus tres socis fundadors: Francesc Ventura, exdirector general d'Arquitectura de la Generalitat; Carles Vilarrubí, exdirector de l'EAJA; i Pere Macias, exconseller i actual diputat convergent a Madrid. El primer secretari del consell d'administració va ser Felip Puig, actual conseller d'Empresa. El cas VVM va esclatar al Parlament i a la premsa a finals de 1988, quan va transcendir que aquest gabinet rebia contractes d'administracions governades per CiU. VVM va treballar per sis conselleries diferents i, especialment, per a l'empresa pública Adigsa.

Cas Adigsa: Diligències prèvies 5864/2005 del jutjat d'instrucció n. 3 de Barcelona. Formulada acusació fiscal pels delictes de malversació de cabals públics i falsedat documental. «Vostès tenen un problema que es diu 3%», aquesta frase de Pasqual Maragall al Parlament l'any 2005 va ser l'origen del cas Adigsa. Després de més de nou anys d'instrucció, el jutge va tancar el sumari el febrer de 2014 amb la petició de judici oral per a tres exresponsables d'aquesta empresa pública: Josep Antoni Fondevila, exconseller delegat; Xavier Sala, responsable econòmic; i Jordi Huguet, director tècnic. El fiscal demana diverses penes de presó per malbaratament i falsedat documental. La investigació, iniciada a instància del fiscal José María Mena, ha posat en evidència que les comissions no eren només del 3% sinó que podien arribar al 20%. El diputat Ferran Falcó, expresident d'Adigsa, va ser imputat i, finalment, exonerat.

Cas Europraxis: L'any 2001, Josep Pujol i dos socis amb els quals va fundar Europraxis es van vendre aquesta companyia de consultoria a la multinacional Indra. Europraxis realitzava treballs per a diversos departaments de la Generalitat i, un cop venuda a Indra, el grup va incrementar l'import de les seves contractacions amb el govern que presidia Jordi Pujol. La Sindicatura de Comptes en va deixar constància. L'episodi més polèmic és quan el 2002, Europraxis – que ja formava part del grup Indra– va assessorar la multinacional Lear en el procés per tancar la seva factoria de Cervera (Segarra), amb 1.280 treballadors, mentre el seu germà Oriol Pujol negociava per salvar els llocs de treball per la

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

seva condició de número dos del departament d'Indústria. Al final, Lear va tancar.

Cas Ferrocarrils de la Generalitat: Processament i condemna ferma d'alts càrrecs de l'empresa per delictes de prevaricació i malversació de fons públics. Diligències prèvies 2340/2007 del jutjat d'instrucció n. 22 de Barcelona.

Cas Pretoria: El jutge Baltasar Garzón va ordenar el 2009 la detenció i presó provisional per als socialistes Bartomeu Muñoz i Luis García, així com pels convergents Lluís Prenafeta i Macià Alavedra, per una trama d'operacions urbanístiques. En el cas dels dos exdirigents convergents, la investigació s'ha centrat en els moviments econòmics i comptes bancaris que tenen a l'estranger i que no havien declarat a Hisenda. El cas està pendent de l'inici del judici oral. Dictat processament contra l'exalcalde de Santa Coloma de Gramenet, Bartomeu Muñoz, Lluís Prenafeta, Macià Alavedra i altres. Diligències prèvies 372/2009 del jutjat central n. 5. Formulada acusació fiscal contra els exconsellers de Pujol pels delictes de tràfic d'influències i blanqueig de capitals.

Cas Palau de la Música: Pendent de judici oral. Diligències prèvies 3360/2009 del jutjat d'instrucció n. 30 de Barcelona i embargament de la seu de CIU en tant que "particip a títol lucratiu". L'espoli d'una de les principals institucions culturals catalanes, protagonitzat durant tres decennis pels seus dos màxims responsables, Fèlix Millet i Jordi Montull, té una derivada que entronca directament amb el relat de la corrupció sistèmica a Catalunya: els indicis que apunten al Palau de la Música com a bugaderia de les comissions il·legals per a l'adjudicació d'obra pública a Catalunya. La instrucció judicial, encara no conclusa, acredita que al mateix temps que el Palau rebia generoses donacions de grans constructores que treballaven per a l'administració de Catalunya, del Palau sortien molts diners en forma de donacions a la fundació de CDC o de pagaments contra factures presentades per destacats dirigents del partit. Davant les possibles responsabilitats econòmiques que hagi d'afrontar CDC un cop es dicti sentència, la Justícia ha embargat una part important del seu patrimoni immobiliari. El judici està pendent de resoldre un recurs, amb una dilació greu i objectivament afavoridora dels acusats.

Cas Hotel del Palau: Processament per l'intent fraudulent de construcció d'un hotel al costat del Palau de la Música. Diligències prèvies 2613/2010 del jutjat d'instrucció n. 10 de Barcelona. Dictada sentència condemnatòria contra Fèlix Millet i Jordi Montull, -per un delicte de tràfic d'influències- i absolutòria respecte als càrrecs del PSC a l'ajuntament de Barcelona.

Cas Mercuri: Processament contra els germans Bustos i altres. Diligències prèvies 470/2010 del jutjat d'instrucció n.1 de Sabadell. En fase d'instrucció. Delictes urbanístics i de corrupció.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Cas ITV: El 14 de juliol de 2014, Oriol Pujol va renunciar a l'escó de diputat i, per tant, va deixar de ser aforat, de manera que el cas deixa el TSJC per retornar al Jutjat d'Instrucció número 9 quan el sumari pràcticament ja estava tancat. Oriol Pujol està imputat per tràfic d'influències i suborn. La Fiscalia i l'Agència Tributària consideren el fill de l'expresident com a «col·laborador necessari» en una trama que suposadament va intentar manipular en benefici propi concursos d'adjudicació d'estacions d'ITV, a banda d'altres lucratives operacions com els processos de deslocalització de les multinacionals Sony, Sharp i Yamaha.

Cas Clotilde: Querella 2/2013 del TSJC. Formulada acusació fiscal pels delictes de prevaricació i suborn. La Fiscalia Anticorrupció considera que el diputat Xavier Crespo, en els seus temps d'alcalde de Lloret de Mar, va donar suposadament un tracte de favor a un empresari vinculat a trames de la màfia russa a canvi de viatges i obsequis i, per aquest motiu, demana que se li imposi una pena de dos anys i mig de presó. Crespo no ha dimitit fins que el jutge ha ordenat l'obertura de judici oral, que es va iniciar el 3 de juny.

Cas Innova: Processament en fase d'instrucció contra ex alts càrrecs del Departament de Salut de la Generalitat, de l'Ajuntament de Reus i també de l'ajuntament de Vila-Seca, com el mateix alcalde i president de la Diputació de Tarragona, Josep Poblet. Diligències prèvies 121/2012, del jutjat d'instrucció n. 3 de Reus per delictes, entre altres, de prevaricació i malversació de fons públics.

Casos família Pujol:

Jutjat central n. 5. Diligències prèvies 141/2012 contra Jordi Pujol Ferrusola i Mercè Gironès Riera per frau fiscal i blanqueig de capitals.

Jutjat central n. 1. Diligències prèvies 78/2014, contra Oleguer Pujol Ferrusola, per frau fiscal i blanqueig de capitals.

Jutjat d'instrucció n. 9 de Barcelona. Procediment jurat 3/14-A contra Oriol Pujol Ferrusola i altres per suborn i falsedat.

Jutjat d'instrucció n. 31 de Barcelona. Diligències prèvies 3163/2014, contra Jordi Pujol Soley, Marta Ferrusola Lladós i Jordi, Marta, Pere i Mireia Pujol Ferrusola per frau fiscal i blanqueig de capitals.

4.3.Les intervencions parlamentàries en relació a aquests casos

Sovint es parla que hi ha hagut en el món de la política silencis clamorosos i que ara tothom fa llenya de l'arbre caigut. Res més lluny de la realitat. En l'àmbit parlamentari, hi ha hagut des de la presentació d'una moció de censura

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

al president, o les preguntes parlamentàries per als casos que han anat apareixent al llarg dels anys, la creació de comissions d'investigació per alguns d'aquests casos, i fins i tot, la presentació de casos a la justícia, alguns dels quals s'han guanyat. Hi ha hagut, per tant, contestació política en relació als casos de corrupció apareguts, però no ha tingut la transcendència ciutadana suficient com per fer rectificar els suports a les persones que han estat sota sospita i s'han mantingut en els seus càrrecs. Aquest element és una de les causes de la percepció d'impunitat davant dels casos de corrupció que a hores d'ara costa d'entendre i que, a dia d'avui, requeriria una rectificació pública que permetés encetar la percepció que hi ha voluntat de fer net. (Veure llistat d'actuacions en l'annex 2)

4.4. El control de la informació i el periodisme d'investigació.

A qualsevol país del món, la presència estructural de corrupció està estretament lligada al control de la informació per part del poder polític i econòmic. Catalunya no n'és una excepció. Els mitjans de comunicació de masses, abans de l'eclosió de les xarxes socials, van actuar sovint de tallafocs de les denúncies de corrupció; i amb el seu silenci van aconseguir que la ciutadania en tingués un coneixement escàs o esbiaixat. Hi ha moltes formes de manipular la realitat, o de distreure l'opinió pública, també en règims democràtics, i han estat perfectament descrites i estudiades per nombrosos teòrics de la comunicació.

En el cas català, per norma general els mitjans de masses van adoptar una línia editorial acrítica davant les evidències de corrupció. Aquesta actitud és especialment inacceptable pel que fa als mitjans de comunicació públics, que negligixen el seu caràcter de servei públic quan es posen al servei d'una opció política o ideològica. Si bé cal reconèixer la tasca fonamental que aquests mitjans han exercit en la vertebració nacional del país, durant el "pujolisme" van minimitzar, quan no ocultar, els indicis d'irregularitats o mala praxi si aquests podien embrutar el bon nom del "pujolisme".

Pel que fa als mitjans privats, més que d'independència del poder polític s'ha de parlar d'interdependència, ja que, almenys en el cas català, una part important del pressupost dels grans grups mediàtics prové de subvencions, publicitat institucional i compres directes que es paguen amb diner públic; el repartiment d'aquesta despesa mai va ser transparent en temps del "pujolisme" i encara ara hi ha molts aspectes a millorar.

Des d'aquest punt de vista, la crítica i la investigació periodística es van deixar en mans, fonamentalment, de la premsa de fora de Catalunya, la qual cosa

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

permetia adobar la idea de la confabulació anticatalana cada cop que aquesta airejava una irregularitat, malgrat que els professionals que haguessin treballat la informació fossin tan catalans com qualsevol. La denúncia periodística de la corrupció feta des de mitjans amb seu a Catalunya, i encara més en català, va ser molt esporàdica en el cas dels mitjans majoritaris, mentre que va estar més present en alguna premsa comarcal (com el *Diari de Girona* en el cas Pallerols) o en publicacions de circulació reduïda, i en aquest sentit cal citar la feina feta pels setmanaris *El Món* i *El Triangle*. Cal destacar també l'esforç individual fet per alguns periodistes en llibres d'investigació sobre un o diversos casos de corrupció que aquesta comissió ha tingut l'oportunitat de revisar.

La tasca d'aquest periodisme, sovint menystingut i marginat, ha estat fonamental pels treballs d'aquesta comissió d'investigació, tota vegada que ha estat una de les principals fonts de documentació. Les compareixences han permès constatar que en bona mesura la informació publicada per aquests llibres i revistes no només s'ajustava a la realitat (els compareixents que han volgut respondre han intentat reinterpretar els fets, però no negar-los), sinó que en el seu conjunt dibuixen un retrat més fidedigne del que va ser el "pujolisme" que l'elaborat pels mitjans amb més recursos i suports institucionals, i per tant amb molta més capacitat d'accés a informació delicada. El fet que siguin els mitjans amb menys recursos els que més dades d'interès han pogut aportar a la comissió fa témer que, en realitat, **tan sols coneixem la punta de l'iceberg del que va ser un sistema de favors, clientelisme i corrupció política implementat al llarg de 30 anys sota el camuflatge de la defensa de Catalunya.**

4.5. Relats sobre el "pujolisme"

Jordi Pujol i el "pujolisme" s'han vist reflectits no només en forma d'articles a la premsa i en diferents mitjans, sinó que ha generat una literatura de signe divers. Una bona part, creada i vetllada per l'entorn del president Pujol, i una altra, posant en detall alguns dels fets més significatius sobre la recerca de casos en els que ell i el seu entorn s'han vist involucrats. No és simplement un "diuen, diuen, diuen", sinó un recull de dades, sovint contrastades, cronològiques, extenses, que extretes de context i individualitzades podrien semblar simples opinions, però que analitzades en el seu conjunt, no només ens mostren la personalitat complexa de qui fou president de la Generalitat, sinó que són un relat devastador de la construcció d'una manera de fer país que ha permès l'extraordinària naturalitat amb la que s'interrelacionen el poder polític i l'econòmic sense solució de continuïtat fins al dia d'avui. A l'annex 1 podem trobar un extens recull bibliogràfic que en dóna fe.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

4.6. L'informe sobre la gestió dels governs sota la presidència de Jordi Pujol

Quan va acabar el govern de CiU el 2003, havia generat un dèficit de 1.177 milions d'euros en els comptes públics del govern, raó per la qual el nou govern de Catalunya va acordar la realització d'un Informe sobre la gestió dels governs anteriors. L'anàlisi va permetre la constatació de nombroses irregularitats, de les que només en citarem algunes per il·lustrar una manera de procedir en general al marge de la transparència i l'objectivitat.

4.6.1. Règim de subvencions

L'informe va dir que era una de les zones "més difícils". I exposa una llista de subvencions atorgades per les diverses agències del govern en els anys 2002 i 2003 de més de 100.000 euros, especialment els finançats amb fons europeus. En aquest àmbit cal destacar que les revocacions de les subvencions examinades per l'ús indegut dels fons públics eren només una petita mostra - un 11.5% - sobre un total de 9.335.920,30 euros. L'informe conclou que si aquest percentatge s'hagués aplicat al total de les subvencions "la destinació incorrecta de subvencions hauria estat una quantitat totalment inacceptable". No en va, l'informe parla de "abusos realment escandalosos". Tot i això, del conjunt de subvencions relacionades, especialment les de 2003, no es va fer una anàlisi sobre si s'havien aplicat els principis de "publicitat, competència i objectivitat", si les convocatòries es van processar correctament, si es van complir les finalitats de la subvenció i la seva acreditació.

4.6.2. Contractes dels alts directius d'agències i empreses públiques

Hi ha casos evidents d'incompliment greu del R.D. 1382/85, d'1 d'agost sobre el personal directiu. Tan greus com els que, en el moment del cessament de l'alt càrrec, se li reconegui una antiguitat molt més elevada que la real per augmentar la indemnització en perjudici directe de fons públics. Això va passar en el cas del director del CTTI, al que se li van reconèixer 28 anys d'antiguitat de manera indeguda. O bé comptabilitzar un nombre superior de dies treballats per incrementar la indemnització. Tots els supòsits continguts a l'informe expressen arbitrarietat en decisions administratives, amb evident frau de llei en actes administratius, com ho va expressar el jutjat n °2 de Barcelona en el cas del Director de l'Agència Catalana de cooperació al desenvolupament.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

4.6.3. Sector públic de salut

L'informe és prou clar en l'anàlisi de la pràctica de constituir fundacions als grans hospitals de l'ICS. Afirmar que les fundacions constituïdes en hospitals escapaven del control del Departament d'Economia i Finances, amb una manera d'actuar opaca i que permetia obtenir de manera impròpia ingressos que haurien d'haver estat dedicats a l'ICS. Segurament hauria merescut una anàlisi més rigorosa i precisa en la mesura que expressa el procés cap a la privatització de la sanitat en detriment dels serveis públics a càrrec de l'ICS. Caldria saber quines van ser aquestes trenta-una fundacions i altres entitats, quins eren els seus fons propis, quin era el mode de finançament i, en última instància, si a més de l'ús indegut de les instal·lacions de salut pública, havien estat subvencionades amb fons que haurien d'haver aparegut en les línies de pressupost de l'ICS. En la mesura que això era una pràctica estesa, un estudi detallat permetria concretar qui són aquells que se'n van beneficiar.

4.6.4. Contractes d'assistència tècnica i consultoria

L'informe sobre aquest tema se centra principalment en els contractes de GISA. Entre els anys 2002 i 2003 es van concertar 5.058 contractes d'aquesta naturalesa. De tots ells, el 89,84% van ser fets per procediment negociat, és a dir, sense recórrer a la fórmula de la concurs i, per tant, eludint els principis de publicitat i concurrència. En aquests casos, l'adjudicatari va ser l'empresari "escollit" per l'administració. D'aquests contractes, la gran majoria (82 per cent), estan relacionats amb projectes d'infraestructura. GISA va celebrar 3,556 contractes i és significatiu que de tots ells, només 274 eren per un import superior a 30.050,61 d'euros. Per tant, els contractes subjectes a principis que garanteixen millor la transparència i objectivitat, només van ser 7.71%.

4.6.5. T-Systems

El cas de T-Systems és el més greu que conté l'informe. L'informe examina com els serveis informàtics de la Generalitat van ser inicialment gestionats per una empresa pública i van ser posteriorment externalitzats mitjançant un concurs a favor de l'empresa Debis, després T-Systems. S'afirma que les irregularitats en la relació del govern amb aquesta companyia han estat constants. Per exemple, empleats de T-Systems eren freqüentment els responsables informàtics en alguns departaments del govern. Aquests, «per estalviar temps i treball processant un concurs» adjudicaven certs projectes a l'empresa "en el ben entès

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

que (aquesta) subcontractava el consultor que el Departament volia". "Es vulnera, diu, el principi de publicitat i concurrència". I, com a resultat, "hauria estat més econòmic" contractar directament el subcontractista. És a dir, que aquesta forma d'actuació, mitjançant la interposició de T-Systems, va perjudicar l'erari públic de la Generalitat afavorint T-Systems que obtingué beneficis injustificats. L'operació principal es produeix en virtut d'un acord del govern de 20.11.2001. Es va ordenar al centre de telecomunicacions i les tecnologies de la informació (CTTI) l'execució de la segona fase del projecte de l'Administració Oberta de Catalunya (AOC) contractant T-Systems en un projecte que s'avalua en 7.792,3 milions de pessetes. El mateix dia, T-Systems, presenta conjuntament amb Accenture el projecte tècnic per un import de 27.981.080,14 euros i al dia següent, sense que intervingui cap informe tècnic, el director gerent del CTTI accepta l'oferta i encarrega la realització de l'obra. Posteriorment, el govern, el 22.4.03, adopta un acord similar a l'anterior que puja 32.809.537,50 euros, que també va a parar a T-Systems. "T-Systems externalitza dels projectes de l'AOC un total de 56 milions d'euros (71% del cost total del projecte), la qual cosa mostra que el contracte de T-Systems va ser una forma d'encarregar part d'aquests projectes a les empreses que es volia, eludint la tramitació del concurs i clarament vulnerant els principis de publicitat i concurrència". En la seva recent compareixença, Carles Vilarrubí, militant de CDC i persona íntima de l'entorn Pujol, va admetre davant la comissió que va ser conseller de T-Systems des de la privatització del Centre Informàtic de la Generalitat fins que, amb l'arribada del govern d'esquerres, l'empresa decideix prescindir dels seus serveis.

4.6.6. El grup de treball sobre bon govern i transparència administrativa

Abans de la trobada de tantes i tan greus irregularitats, la Generalitat va adoptar algunes iniciatives per augmentar el grau de transparència en el funcionament de l'administració i establir patrons inspirats en els principis d'ètica pública. Amb raó, perquè el tractament de la corrupció no ha d'incórrer en l'error de centrar exclusivament la resposta en el codi penal. Amb aquesta finalitat, el govern va acordar el 21 de desembre de 2004 la creació d'un grup de treball amb la finalitat de garantir una administració subjecta "als principis d'integritat personal, de lleialtat a l'interès públic" i transparència en el rendiment de la seva gestió. Es va fer una particular crida a la revisió de la normativa d'ajudes públiques que respectessin "el principi de legalitat i es concedissin amb objectivitat i amb eficàcia, eficiència, transparència, coherència i responsabilitat evitant conflictes d'interessos". D'aquestes recomanacions, només s'han dut a

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

terme algunes iniciatives però no s'ha abordat plenament el problema. **La comissió, per tant, recomana la revisió de les conclusions d'aquest grup de treball per permetre'n l'actualització i la incorporació de les mesures que allà s'hi esmentaven.**

2. RECOMANACIONS I PROPOSTES DE MILLORA

5.Recomanacions i propostes d'actuació

5.1. En relació a la pròpia comissió

La comissió d'investigació recomana una revisió del reglament del Parlament en relació a les comissions d'investigació que els permeti més agilitat, més aprofundiment en els temes i més capacitat d'actuació. En aquest sentit, proposem estudiar canvis en els següents aspectes:

5.1.1. La limitació en el temps i en el contingut de les respostes de les persones interrogades per tal d'evitar distorsionar l'objectiu de l'interrogatori.

5.1.2. Una major flexibilitat en els temps de les preguntes dels portantveus dels grups parlamentaris per evitar tallar el fil de la recerca d'un tema concret.

5.1.3. Més concreció i limitació temàtica dels temes a investigar per evitar la dispersió dels objectius.

5.1.4. Una disposició escènica on les persones interrogades no ocupin un lloc preeminent al costat de la presidència.

5.1.5. Un increment i execució de sancions per mentir o ocultar dades de forma voluntària excepció feta de la voluntat expressa de no declarar de les persones que estiguin immerses en processos judicials.

5.1.6. Una limitació del nombre de compareixences sol·licitades per cada grup que seran d'acceptació obligatòria.

5.1.7. La incorporació de persones expertes en els treballs de recerca de la comissió.

5.1.8. Establir fórmules per facilitar l'adopció d'acords i la pluralitat d'opinions més enllà de la simple votació en els dictàmens sobre les conclusions de les comissions.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

5.2. En relació al cas Pujol

La comissió d'investigació demana del senyor Jordi Pujol i Soley i dels membres de la seva família, senyora, fills i filles, una actitud ètica de col·laboració per a l'esclariment de la veritat que no es limiti només a les declaracions personals que han permès el manteniment dels dubtes, que aportin a la comissió de matèries reservades del Parlament tota la documentació relativa a les seves rendes, patrimoni i participacions en societats des de l'any 1980 i que demanin l'aixecament del secret bancari de qualsevol compte que pogués tenir a l'estranger, per tal de poder contrastar la veracitat de les afirmacions manifestades a la comissió, que aquesta considera que no reuneixen suficient versemblança per poder ser preses en consideració en la seva totalitat.

5.3. En relació a les actituds col·lectives front a la corrupció

La comissió d'investigació considera que la principal mesura per fer front a la corrupció és el canvi de percepció social a l'entorn dels fenòmens que la produeixen i recomana mesures d'exemplaritat dels servidors públics i de les organitzacions polítiques i mesures de promoció de les bones pràctiques ciutadanes que facilitin un canvi d'actitud front a la tolerància d'aquest fenomen. La comissió reconeix que la regulació, el control, les auditories, poden ser mecanismes eficients, i que són necessaris i imprescindibles, però que la corrupció circula per altres mecanismes allunyats de la capacitat administrativa i considera que és necessari un control social, mediàtic i moral sobre ella. En aquest sentit, proposem actuacions en les següents línies:

5.3.1. El reconeixement explícit i públic d'aquesta comissió de l'existència de corrupció a Catalunya, com un fenomen estructurat al llarg del temps i que perviu en l'actualitat, com a pas previ per poder bandejar la percepció d'impunitat.

5.3.2. El reconeixement explícit de totes les institucions públiques de Catalunya de la voluntat de lluitar contra la corrupció i de denunciar públicament i penalment, si s'escau, qualsevol persona o entitat que pretengui actuar com a corruptor.

5.3.3. El reconeixement públic per part de les organitzacions polítiques de Catalunya de l'herència rebuda durant els anys d'autogovern en relació als casos de corrupció coneguts i el compromís de retirar de la vida política pública aquelles persones que hi han tingut relació, independentment de la seva par-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

ticipació, o el cessament immediat dels càrrecs, en cas que n'ostenti, com a mostra de la voluntat de fer net i per restablir la confiança necessària de la ciutadania en l'administració i en la política.

5.3.4. El compromís del Parlament de Catalunya de promoure o impulsar, en el marc de les competències de les diferents administracions públiques, els elements necessaris per a generar una cultura de rebuig de la corrupció en tots els nivells de la nostra societat.

5.3.5. L'elaboració d'un codi ètic específic sobre el tractament informatiu del fenomen de la corrupció entre els mitjans de comunicació que permeti evitar la generalització de la concepció de normalitat en actuacions que són èticament reprovables i esvair la percepció d'impunitat sobre els casos que apareguin.

5.3.6. Promoure processos participatius en l'elaboració dels pressupostos públics que permetin garantir el coneixement i la utilitat de la destinació dels fons públics i la presa de decisions parcials sobre els mateixos, per tal de modificar percepcions col·lectives d'impunitat en relació al frau fiscal.

5.3.7. Promoure una cultura tributària que posi en relleu el valor social dels impostos com a principal instrument de l'Estat per redistribuir la riquesa i per sostenir el benestar social de la ciutadania: educació, salut, habitatge, serveis socials i prestacions econòmiques, fent especial incís en el context actual d'increment de la pobresa i les desigualtats on la redistribució pren especial rellevància.

5.4. En relació al paper del sistema judicial

La comissió d'investigació recomana proposar als organismes judicials corresponents la revisió o la incorporació de mecanismes que considera imprescindibles per millorar la lluita contra la corrupció. En aquest sentit, proposa les següents actuacions:

5.4.1. Promoure una llei de protecció jurídica de tots aquells ciutadans, en especial dels funcionaris, que denunciïn possibles casos de corrupció, en atenció a la regulació que exigeix l'article 33 de la Convenció de l'ONU contra la corrupció.

5.4.2. Incrementar els recursos i els mitjans específics i tècnics necessaris quan es tracti d'investigar delictes complexos per evitar els endarreriments en la seva resolució.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

5.4.3. Atenent al principi de “compensació del dany causat”, iniciar una revisió dels mecanismes del sistema judicial que permeten un interval de temps massa llarg entre els tres moments a tenir en compte – comissió del delictes, denúncia pública i sentència – i que afegeixen una dificultat extrema al seu seguiment, en l'elaboració i recopilació de proves i que poden desembocar en sentències insuficients. Així mateix, cal estudiar els mecanismes per donar més celeritat en l'accés a la justícia, especialment en els casos de corrupció.

5.4.4. Iniciar un estudi de les causes per les quals, en determinats casos, l'aparell judicial ha aparegut públicament com a complaent amb les instàncies del poder polític i financer, especialment en els casos que han tingut com a conseqüència silencis o arxiu de les investigacions, sense poder-les perseguir eficaçment.

5.4.5. Instar la modificació de la legislació existent amb la finalitat que els delictes econòmics relacionats amb la corrupció no tinguin data de prescripció.

5.5. En relació al bon govern i la transparència administrativa.

La comissió d'investigació recomana una revisió dels instruments existents per a l'eficàcia de la transparència en les actuacions de les institucions públiques i les seves relacions, i la incorporació de noves mesures que permetin millorar-los i transmetre confiança a la ciutadania. En aquest sentit, la comissió proposa, entre d'altres, les següents mesures:

5.5.1. Estudiar la incorporació a la Llei de transparència o en reglaments específics de les conclusions i recomanacions de l'informe elaborat pel grup de treball sobre bon govern i transparència administrativa creat pel govern de la Generalitat el 21 de desembre de 2004.

5.5.2. Estudiar la incorporació a la futura Llei de la funció pública dels mecanismes legals que poden permetre un lideratge de l'administració en la promoció dels valors de democràcia, participació i transparència en tots els actes administratius.

5.5.3. Per garantir el que recomana el Codi Europeu respecte del dret d'accés a la informació, impulsar des del portal de la transparència els mecanismes per a la promoció, la pedagogia i l'educació sobre els drets d'accés de la ciutadania a la informació sobre l'activitat pública.

5.5.4. Establir els mecanismes i el calendari per poder incorporar a temps real la informació completa de tota l'activitat pública que es realitza al país, sense

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

cap exclusió, de manera que les úniques excepcions fossin situacions concretes i definides d'acord amb criteris del codi europeu per aquest dret.

5.5.5. Establir els mecanismes i el calendari per poder tenir la quantificació i la posterior valoració periòdica de qualsevol compromís de servei públic. Això mateix s'hauria de demanar a qualsevol compromís de categoria pública que prenguessin els representants de la ciutadania en l'exercici e la seva tasca.

5.5.6. Reforçar la coordinació entre l'Agència Tributària de l'Estat i les Administracions Autonòmiques competents.

5.5.7. Per assegurar la deguda transparència entre poder polític i mitjans de comunicació, tots els diners públics que vagin a parar a aquests mitjans han de publicar-se de forma entenedora i desglossada, més enllà de l'actual publicació de subvencions que no inclou ni el repartiment de la publicitat institucional ni les subscripcions.

5.6. En relació a la contractació administrativa

La comissió d'investigació recomana ampliar i millorar tots els protocols i mesures existents sobre les relacions contractuals de les administracions públiques, per garantir la separació clara dels interessos econòmics, empresarials o societaris de tipus particular, d'aquells interessos col·lectius que han de presidir qualsevol decisió de l'administració pública. En aquest sentit, la comissió proposa, entre d'altres, les següents mesures:

5.6.1. Elaborar un informe sobre l'estat dels mecanismes existents, amb mesures correctores, si s'escau, per exercir el paper de control i correcció de les administracions públiques sobre l'activitat econòmica, com a mínim en els següents temes: tributació i endeutament, activitats creditícies, regulació urbanística, expropiacions, privatitzacions, inversions directes en obres públiques, concessions d'obres i concessions de serveis públics.

5.6.2. Elaborar un informe sobre el compliment dels mecanismes previstos a la llei 3/2007 de 4 de juliol, d'Obra Pública, per assegurar que el model de contractació d'obra pública garanteix la lliure concurrència i l'eficient utilització dels fons públics.

5.6.3. Elaborar un informe sobre l'estat dels mecanismes existents, amb mesures correctores, si s'escau, per garantir plenament la transparència de la contractació administrativa com a mitjà per aconseguir l'objectivitat a l'activitat administrativa i el respecte als principis d'igualtat, no discriminació i lliure concurrència.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

5.6.4. Reforma de la Llei de Contractes del Sector Públic per limitar les revisions dels preus de la contractació, evitar les divisions injustificades dels contractes i incorporar les garanties i reformes establertes per la Unió Europea.

5.6.5. Publicació a temps real de totes les adjudicacions de contractes públics, amb les circumstàncies, motivacions i memòria econòmica. Qualsevol modificació/desviació respecte el pressupost inicial haurà de ser també publicada, amb els motius de la desviació, acceptació i nou estudi econòmic, així com les persones responsables de la adjudicació.

5.6.6. Establir protocols amb sistemes de control sobre les subvencions, sobre el significat de la publicitat de les institucions, sobre els processos de selecció, sobre les llicències, sobre criteris objectius en la presa de decisions, sobre els indicadors de qualitat de serveis, sobre les incompatibilitats, sobre fugida a resolucions estandarditzades, sobre el raonament en tot diàleg amb els administrats, sobre la diligència en les resolucions, sobre els terminis, sobre els fonaments de fets jurídics, sobre l'actuació dels òrgans jurisdiccionals en els casos precisos, sobre la falsa concepció de discrecionalitat que porta a abús, sobre els criteris d'interpretació en adjudicacions, amb la seva transparència i la seva publicitat.

5.7. En relació a la prevenció del conflicte d'interessos

La comissió recomana revisar i millorar la normativa existent per prevenir els conflictes d'interessos dels servidors públics, i així permetre actuacions objectives, imparcials i adreçades al bé comú, en absència de conflicte amb els interessos particulars. La comissió proposa, entre d'altres, les següents actuacions:

5.7.1. Revisar les disposicions reglamentàries per al desplegament de la Llei 13/2005 de 27 de desembre de Règim d'Incompatibilitats dels Alts Càrrecs al Servei de la Generalitat per tal de fer aquelles modificacions que garanteixin que la seva actuació serà imparcial i objectiva amb una dedicació absoluta a les funcions que tenen encarregades, sense veure's mediatitzada per altres activitats o interessos diferents dels interessos generals dels ciutadans.

5.7.2. Revisar el reglament del Parlament de Catalunya per tal de determinar de manera expressa i formal les causes d'incompatibilitat per ser diputat o diputada de manera que puguin desenvolupar la seva funció amb total lleialtat a l'interès públic i sense interferència d'altres interessos.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

5.8. En relació al finançament dels partits polítics

La comissió d'investigació recomana la revisió dels mecanismes de finançament dels partits polítics per assegurar que amb aquest finançament es garanteix la importància que el propi Estat els reconeix com a base essencial per a l'actuació del pluralisme polític i al mateix temps s'evita la vulneració del principi d'igualtat com un dels inspiradors de l'ordenament jurídic. En aquest sentit, recomanem, entre d'altres, aquestes propostes:

5.8.1. Estudiar els mecanismes per millorar l'eficàcia del Tribunal de cuentas i la Sindicatura de comptes per evitar demores en les auditories dels comptes dels partits polítics. En aquest sentit, el tribunal ha de ser 100% independent i dotat de recursos, tan humans com materials, de manera que pugui publicar a Internet l'informe d'aquestes auditories anuals en un termini màxim d'un any des del tancament comptable. Així mateix, cal aconseguir les modificacions necessàries per tal que els seus consellers siguin designats en base a criteris tècnics, de mèrits i de capacitat i evitar la politització de l'organisme.

5.8.2. Publicació del préstecs als partits polítics i prohibició de la condonació d'aquests en condicions diferents de les que s'apliquen a la resta d'entitats. Així, doncs, totes les formacions polítiques haurien de publicar una llista dels préstecs que tenen concedits (condicions i quantitats), així com les entitats que els hi han concedit.

5.8.3. Estudiar la regulació de les donacions als partits polítics. Prohibició expressa tan als partits polítics, com a les fundacions que estan associades, que rebin donacions procedents de persones físiques o jurídiques que d'alguna forma hagin rebut o hagin de rebre subvencions públiques o que estiguin regulades o necessitin llicències de la Administració. Tots els partits polítics i les seves fundacions associades estaran obligats a publicar la llista de totes les donacions.

5.8.4. Estudiar la suficiència de la regulació del delictes de finançament il·legal dels partits i la seva no prescripció, així com la dels delictes de corrupció en càrrec públic. Qualsevol condemna per delictes relacionats amb la corrupció ha de comportar la inhabilitació per ocupar un càrrec públic.

5.9. En relació al rendiment de comptes i l'assumpció de responsabilitats.

La comissió d'investigació recomana la revisió i enfortiment dels òrgans públics de control de comptes per millorar i assegurar la seva eficàcia en la de-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

tecció i la prevenció de qualsevol cas de corrupció. Recomana, entre d'altres les següents propostes:

5.9.1. Enfortir els mecanismes dels òrgans de control de comptes. Incrementar els recursos materials i humans de la Sindicatura de Comptes, de l'Oficina Antifrau i dels organismes de control de comptes, en general, per assegurar que emeten amb més eficàcia els dictàmens corresponents de control dels comptes públics i les relacions de les administracions. Incrementar la freqüència del control parlamentari de la seva activitat.

5.9.2. Garantir la independència d'aquests organismes de control per evitar el sotmetiment d'aquests òrgans a interessos partidistes. Regular en aquest sentit com es nomenen els seus membres, quines són les majories per nomenar-los, com se'ls dota i, finalment, poder valorar la independència en la seva actuació.

5.10. En relació a la lluita contra el frau fiscal

La comissió d'investigació recomana millorar les mesures de lluita contra el frau fiscal i eliminar mecanismes d'elusió fiscal per tal de minimitzar un dels principals instruments utilitzats per les actuacions de corrupció. En aquest sentit, proposa adoptar, entre d'altres, les següents mesures:

5.10.1. Revisar els paràmetres de lluita contra el frau que tenen els organismes tributaris per situar-los a un nivell similar al del frau estimat, donat que ara aquestes estimacions són molt inferiors al volum de frau fiscal.

5.10.2. Per facilitar una valoració de l'evolució de la lluita contra el frau, elaborar i presentar al Parlament informes periòdics amb les dades oficials sobre l'impacte del frau fiscal a Catalunya.

5.10.3 Limitar els llocs de lliure designació a l'Agència Tributària per evitar qualsevol sospita de partidisme en les seves actuacions.

5.10.4. Dotar de més recursos les Agències Tributàries pròpies.

5.10.5. Instar la revisió dels mecanismes d'elusió fiscal presents a l'Estat espanyol, limitant o eliminant la normativa de figures per gestionar grans patrimonis o poder operar a l'estranger pagant gairebé gens d'impostos com les SICAV (Societats d'inversió de capital variable), o les ETVE (Entitats de tinència de valors estrangers), o que permeten la deslocalització de rendes com els convenis de doble imposició.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

5.10.6. Instar l'enduriment del Codi Penal per a tots aquells delictes que tinguin a veure amb el frau fiscal i l'elusió fiscal (eliminació de les absolutòries, creació de nous delictes, ...).

5.10.7. Instar la regulació de l'increment del flux d'informació financera i fiscal entre països, limitant o eliminant els efectes del secret bancari que impossibilita el coneixement del patrimoni, rendes o qualsevol moviment del possible defraudador.

5.10.8. Instar la creació d'espais lliures de paradisos fiscals, estudiant mecanismes per establir, en el plec de condicions de les contractacions públiques dels Ajuntaments i altres administracions i organismes públics, l'exclusió de les empreses que tinguin seu o treballin amb empreses amb seu en paradisos fiscals.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

ANNEX 1

Relats sobre el pujolisme

Baltasar Porcel . Jordi Pujol. 1977.

Pedro Oriol Costa . Jordi Pujol. Perfil humano y político. 1977.

Rafael Wirth. Jordi Pujol, Honorable corredor de fondo. 1981

DIVERSOS AUTORS. Jordi Pujol Un polític per a un poble. 1984 .

Josep Faulí i Olivella. Jordi Pujol, un polític per a un poble (ALTRES OBRES) 1984.

Francesc Baiges, Enric González, Jaume Reixach: Banca Catalana, más que un banco, más que una crisis, Plaza&Janés, 1985

Josep Faulí. El pensament politic de Jordi Pujol (1980-1987)1988.

Siscu Baiges i Jaume Reixach: Jordi Pujol Historia de una obsesión, Temas de Hoy, 1991

Ramón MIRAVITLLAS . Jordi Pujol [perfil humano y político],1992.

Ramon Miravitllas. Vidas Ejemplares: Jordi Pujol, la divertida biografia del divino impaciente1992.

Jose Antich. El Virrei: Jordi Pujol1994.

Jordi Pujol . Paraules del President de la Generalitat. Gener - desembre 1994,13 junio 1995. . DIVERSES EDICIONS POSTERIORES.

Jordi Pujol. estat del benestar. El repte de la solidaritat/L' (Missatges)1 mayo 1995.

Jordi Pujol. Què poden fer els joves per Catalunya? (Missatges)1 noviembre 1995.

Roger Jiménez: Les desventures de Port Aventura. El cas De la Rosa, Empúries, 1995

Manel Pérez y Xavier Horcajo: JR El Tiburón, Temas de Hoy, 1996

Jordi Pujol. Per què podem tenir confiança en l'esdevenidor? (Missatges) 1 abril 1997.

Arcadi Espada. Contra Catalunya, Flor del Viento, 1997

Antoni Piñol: La toga manchada de Piqué Vidal, Ed. la Tempestad, 1998

Josep M. Novoa, Jaque al virrey, de (Madrid, Akal, 1998

Josep C. Vergés: Tots els homes de Duran. Llibres de l'Index 2000

IGNASI RIERA . JORDI PUJOL: Llums i ombres. 2001.

Jordi Pujol i Soley. Passio Per Catalunya (COL.LECCIO ASSAIG)1 marzo 2002.

Josep Callol y Eduard Cid. La negra mancha de CiU. Los escándalos que perturbaron al gobierno de Jordi Pujol. 2002.

Ramon Pedrós i Martí. La volta al món amb Jordi Pujol (Ramon Lluill)1 novi-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

embre 2002.

Félix Martínez. Estevill y el clan de los mentirosos, Mondadori, 2002

Montserrat Novell. Artur Mas, biografia d'un delfí, Llibres de l'Índex, 2002

Álvaro Vidal, Francesc Marc. Ara sí que toca!: Jordi Pujol, el pujolisme i els successors 2003.

Diversos Autors. ANTOLOGIA POLÍTICA DE JORDI PUJOL 5 marzo 2003.

Guillem Martínez Teruel y Matthew Tree. Adéu Pujol! (Clàssica)1 julio 2003.

Iu Forn. Jordi Pujol al país de les caramelles. 2003

Jordi Pujol . El llibre roig de Jordi Pujol (Ramon Llull)1 octubre 2003.

Josep Manuel Novoa i Jaume Reixach: Las mil caras de Jordi Pujol, vida y milagros, Ed. Tres Tigres, 2003

MANUEL CUYAS. JORDI PUJOL. CONFESSIONS DE PERSONES QUE L' HAN CONEGUT2003

Pere Cullell: Què direu de mi, Planeta, 2003

Ramon Padros i Martí. Jordi Pujol a les Espanyes (Ramon Llull)1 abril 2003.

Ramón Pedrós Martí. Jordi Pujol, cara y cruz de una leyenda (Alfa) 2004.

Félix Martínez y Jordi Oliveres ¿Quién es Jordi Pujol?9 octubre 2014.

Felix Martínez. Jordi Pujol. En nombre de Cataluña (ARENA ABIERTA) (2005)

Jordi Pujol. Una reflexió necesaria (Laberinto político)28 noviembre 2006.

Salvador Cot y Heribert Barrera. Toc d'alerta: Jordi Pujol i Heribert Barrera conversen amb Salvador Cot. 2008.

Joaquim Roglan. Esmorzars amb Jordi Pujol (P.VISIONS) 2009.

Víctor Saura. La Catalunya més fosca. Ed. Base 2009.

Jordi Pujol Soley. Memòries (1930-1980): Història d'una convicció (LB) 2010.

Anna Figueras. J. Pujol i els jueus. 2011

Jordi Pujol. Sembrar, treballar, recollir. 2011

Josep Maria Loperena. El circo de los corruptos, Flor del Viento, 2011

Jordi Pujol Soley. De la bonança a un repte nou (1993-2011) (FORA COL·LEC) 2012.

Jordi Pujol Soley. Memòries. Temps de construir (1980-1993) (LB) 2012.

Jordi Pujol y Agnès González Dalmau. Memorias (1993-2011). Años decisives. 2012. Memòries (III):

Albert Om Ferrer. El Dia Que Plegui Jordi Pujol. 2013.

Cesar Molinas . Que hacer con Epaña. 2013

JORDI PUJOL I SOLEY. Notícia Del Present (ORIGENS) 2013.

Jordi Pujol Soley. Memòries. De La Bonança A Un Repte Nou. 1993-2011 - Vo-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

lumen 3 (LB) 2013.

Jordi Pujol y Agnès González Dalmau . El caminante frente al desfiladero: Cuando todo es difícil. Y necesario. 2013.

Xavier Horcajo. La pasta nostra. 2013

Agustí Colomines y Ismael García. Pujol KO: ¿Y Después del "Pujolismo", Qué? 2014.

Diversos autors. El Consell De Guerra A Jordi Pujol. 2014.

Espía en el Congreso . Pujoleaks: las cuentas de Jordi Pujol y Artur Mas en el extranjero 2014.

Jordi Matas Dalmases . Los consejeros de los gobiernos de Jordi Pujol (1980-2003) (Serie Ciencia Política) 2014. .

Josep Àngel Guimerà i Orts. Les Polítiques De Mitjans De Comunicació Durant Els Governos De Jordi Pujol (MIRADA (LIT)) 2014.

Lluís Bassets y Agnès González Dalmau. La Gran Vergüenza (ATALAYA) 2014.

Maiol Roger. Jordi Pujol. La Gran Família (El fil d'Ariadna) 2015.

Pere Rios. Banca catalana. Caso abierto. Lo que no se contó del escándalo que enriqueció a j. Pujol. 2015.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Annex 2

Activitat parlamentària sobre els casos de corrupció

04b010 - Resolució Creació Comissió Cas Casinos	Tipus: Fitxer PDF Mida: 16.1 MB Data de modificació: 09/09/2014 08:58
04c195 - Sessió informativa Conseller d'Economia i Finances - Port Aventura	
04c214 - Sessió informativa Conseller d'Economia i Finances - Port Aventura	
04d002 - Sol·licitud de Comissió d'Investigació avals Generalitat a Grand Península, S.A - Rebutjada	
04p004 - Cas Casinos	
04p013 - Dictamen Comissió Cas Casinos	
04p090 - PR Cas Casinos	
05b400 - PR cobraments irregulars càrrecs públics i partits polítics - KIO	
05c435 - Sessió informativa Conseller de Treball - Fidel Pallerols- Jordi Guillot	
05p025 - Debat de política general 1996 - KIO	
05p069 - Pregunta al President sobre responsabilitats polítiques Sant Pere de Torelló	
05p097 - Interpel·lació política turística a Catalunya - Eulàlia Cabana Pujol	
05p117 - Interpel·lació al Consell Executiu urbanització de la Riera, Sant Pere de Torelló	
05p118 - Pregunta oral KIO	
05p119 - Moció urbanització de la Riera, Sant Pere de Torelló	
05p122 - Rebuig PR cobraments irregulars càrrecs públics i partits polítics - Torras KIO	
06b062 - PR creació Comissió Irregularitats Fons de Formació Ocupacional	
06b257 - PR creació Comissió d'Investigació Irregularitats Fons Formació Ocupacional	
06b285 - Pregunta al Consell Executiu a respondre per escrit sobre si l'empresa Giturística, SA (Girona Turística) ha rebut crèdits i subvencions de la Generalitat	
06b297 - Pregunta al Consell Executiu a respondre per escrit sobre si l'empresa Giturística, SA (Girona Turística) ha rebut crèdits i subvencions de la Generalitat - Resposta	
06c073 - Compareixença Conseller de Treball Fons ocupacionals - Cas Pallerols - López Bulla	
06c358 - Informe de Fiscalització Fons Social Europeu - Formació ocupacional - López Bulla	
06p011 - Finançament irregular d'Unió amb diners dels fons ocupacionals	
06p030 - Pregunta al President Fons social europeu - Rafael Ribó - Cas Pallerols	

La Maison de la Catalogne
Nomenament Lluís Pascual Estevíll
PR ICV creació Comissió Cas Casinos. BOPC N°130- 5.2.1990
PR ICV rebuig creació Comissió Cas Casinos. BOPC N°139- 8.3.1990
Reestructuració de La Maison de la Catalogne
Reestructuració La Maison de la Catalogne
Sr. F. Laborde - La Maison de la Catalogne
Sr. Jordi Secall i Cubells, Consorci de Turisme de Catalunya
Suspensió del Fons Social Europeu - Comissió Europea
Teixits Puigneró
Teixits Puigneró - Infraccions laborals
Teixits Puigneró - Institut Català de Finances
Turisme - La Maison de la Catalogne
Urbanització La Riera, Sant Pere de Torelló
Adjudicacions d'ADIGSA a l'empresa Prats-Haro - Resposta-21.5.1996
Adjudicacions d'ADIGSA a l'empresa Prats-Haro-28.3.1996
Casinos - Desaparició documents
Casinos - Desaparició documents - Resposta
Consorci de Turisme - Europraxis
Consorci de Turisme - Torism & Leisure - Resposta
Consorci de Turisme - Tourism & Leisure
Denúncia ICV Cas Turisme
Eoland
Eoland - Resposta

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

- 06p054 - Pregunta al President Informe Sindicatura de Copmtes - Pallerols
- 10doss39_1 Resolucions
- Cas Pallerols
- Consorci de Turisme de Catalunya
- Consorci de Turisme de Catalunya - Europraxis
- Consorci de Turisme de Catalunya - Varis
- Consorci de Turisme de Catalunya - Varis 2
- Consorci de Turisme de Catalunya - Varis 3
- Crisi d'Eurobank
- Crisi d'Eurobank - Compareixença
- Entorn, SL o Entorn Enginyeria
- Europraxis Consulting, SA
- Finançament irregular d'Unió Democràtica de Catalunya
- Gestió dels Fons de Formació Ocupacional
- Giturística- Eoland
- Giturística, SA
- Giturística, SA - Eoland
- Grand Tibidabo
- Hidroplant
- Indult Puigneró
- Irregularitats detectades per la Sindicatura de Comptes
- La Maison de la Catalogne
- Nomenament Lluís Pascual Estevill

- Eoland - Resposta 2bis
- Eoland 2
- Eurobank
- Eurobank - Compareixença
- Europraxis
- Europraxis - Resposta
- Europraxis 2
- Europraxis 2 - Resposta
- Hidroplant
- Hidroplant - Resposta
- Hospital General de Catalunya - Facturació i derivacions
- LA DENUNCIA D
- LLISTAT Jordi Pujol
- Maison de la Catalogne
- Pregunta al Consell Executiu Giturística, SA
- Pregunta al Consell Executiu Giturística, SA - Resposta
- Pregunta aval a Grand Tibidabo
- Puigneró
- Puigneró - Resposta

PARLAMENT DE CATALUNYA

Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa

Palau del Parlament, 03 de juliol de 2015

Dolors Camats i Luis
Portaveu del GP d'ICV-EUiA

Marc Vidal i Pou
Diputat del GP d'ICV-EUiA

Joan Mena Arca
Portaveu adjunt del GP d'ICV-EUiA